

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu

Udržení mladých hráčů v českém fotbale

Bakalářská práce

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. William Morea Crossan Ph.D.

Vypracoval:

Tadeáš Helešic

Praha, duben 2020

Prohlašuji, že jsem závěrečnou (bakalářskou/diplomovou) práci zpracoval/a samostatně a že jsem uvedl/a všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne

.....

Tadeáš Helešic

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucímu svojí práce Mgr. Williamu Morea Crossanovi, Ph.D. za jeho čas a úsilí, které této práci obětoval. Také chci poděkovat svojí rodině za nikdy nekončící podporu. Nakonec chci poděkovat respondentům za účast v této práci.

ABSTRAKT

Název: Udržení mladých hráčů v českém fotbale

Cíle: Hlavním cílem výzkumu v této bakalářské práci je pokusit se za pomoci elektronického dotazování najít hlavní důvody, proč děti a mládež mužského pohlaví ve věku 13 – 18 let předčasně končí s provozováním organizovaného fotbalu.

Metody: Byla využita kvantitativní metoda elektronického dotazování. Dotazník byl sdílen přes sociální síť (Facebook) a sekce komentářů na portálu eurofotbal.cz. Dále byl dotazník rozeslán jednotlivým bývalým fotbalistům přímo.

Výsledky: Nejdůležitějším důvodem, proč děti a mládež končí s fotbalem, byl zájem o jiné věci. Nicméně tato práce je nezkoumala podrobněji. Nejméně důležitým důvodem byl nedostatek peněz na oddílové příspěvky. Obecně strukturální důvody vyšly jako celkem nedůležité. Z deseti nejdůležitějších důvodů je jich sedm intrapersonálních. Dva jsou interpersonální a jeden strukturální.

Klíčová slova: Fotbal, děti, mládež, ukončení sportovní činnosti, důvody ke skončení

ABSTRACT

Title: Retention of youth players in Czech football

Objectives: The main objective of the research of this bachelor thesis was, with the help of electronic survey, trying to find the main reasons, why male children and youth from 13 to 18 years old dropout before they reach the adult level of playing organized football.

Methods: A quantitative method of electronic survey was used. The questionnaire was shared via social network (Facebook) and the comment section on the webpage eurofotbal.cz. Furthermore, the questionnaire was directly sent to former footballers.

Results: The most important reason, why children and young people dropout of playing football, was interest in other things and activities. This thesis did not investigate this reason to more detail. The least important reason was insufficient money for free contributions to the clubs. In general, structural reasons turned out to be unimportant. From ten the most important reasons, there are seven intrapersonal. Two are interpersonal and one is structural.

Key words: Football, children, youth, withdrawal from sport, reasons for dropout

Obsah

1.	Úvod	10
2.	Teoretická východiska práce	11
2.1	Sport	11
2.1.1	Sport a mládež	11
2.2	Fotbal	12
2.2.1	Fotbal v České republice	13
2.2.2	Věkové kategorie mládeže v České republice	14
2.2.3	System soutěží mládeže v České republice	15
2.3	Motivace k účasti nebo ukončení sportovní činnosti dětí a mládeže	17
2.4	Výsledky minulých studií důvodů k ukončení sportovní činnosti a jejich analýza	19
2.4.1	Zkoumání ukončení a pokračování sportovní aktivity v dospívání z pohledu vývoje osobnosti	19
2.4.2	Důvody k ukončení hraní fotbalu: Porovnání s ostatními týmovými sporty	21
2.4.3	Záměry předčasně skončit s mládežnickým fotbalem: Zkouška teorie základních potřeb evropské mládeže z pěti zemí	22
2.4.4	Systematické shrnutí předčasného ukončení hraní fotbalu u dětí a mládeže	22
2.4.5	Proč děti a mládež končí se sportem	24
3.	Metodika práce	28
3.1	Cíl výzkumu	28
3.2	Zdroje dat	28
3.3	Metody a techniky sběru dat	28
3.3.1	Výběr vzorku	29
3.4	Struktura dotazníku	29
3.4.1	Operacionalizace	30
3.4.2	Pilotáž	32
3.5	Analýza dat	32

4.	Výsledky.....	33
4.1	Demografické grafy, celkové výsledky, doplňující grafy a odpovědi.....	33
4.1.1	Ve které věkové kategorii jste skončil s fotbalem?	33
4.1.2	Na jaké úrovni jste hrál, když jste skončil?	34
4.1.3	Zastoupení klubů	35
4.1.4	Celkové výsledky.....	35
4.1.5	Výsledky podle věkových kategorií	36
4.2	Intrapersonální důvody	38
4.2.1	Neměl jsem rád trenéra	38
4.2.2	Ztratil jsem zájem o fotbal	38
4.2.3	Měl jsem pocit, že je na mě vyvíjen velký tlak	39
4.2.4	Chtěl jsem hrát jiný sport.....	40
4.3	Interpersonální důvody	41
4.3.2	Skončil jsem kvůli přítelkyni/přítelovi	41
4.3.2	Fotbal nebyl populární mezi mými vrstevníky	41
4.3.3	Rodiče/přátelé nechtěli, abych dále hrál fotbal.....	42
4.4	Strukturální důvody	43
4.4.1	Utrpěl jsem zranění, které mi neumožnilo nadále sportovat	43
4.4.2	Tréninky byly daleko, nebavilo mě na ně dojíždět.....	44
4.4.3	Srovnávací graf finančních důvodů	44
4.5	Jiné důvody ke skončení.....	45
4.5.1	Studium.....	46
4.5.2	Kolektiv	46
4.5.3	Rozhodčí	46
4.5.4	Práce	46
4.5.5	Trenér.....	47
4.5.6	Ostatní odpovědi	47

5. Diskuze.....	48
6. Závěr.....	52
Seznam literatury	53
Seznam obrázků.....	59
Seznam diagramů.....	59
Seznam tabulek	59
Seznam grafů	59
Seznam příloh	61

1. Úvod

Fotbal je nejsledovanější a z daleka nejoblíbenější sport na světě. Má přes 4 miliardy fanoušků. Za ním se seřazují sporty jako basketbal, tenis, hokej, kriket, formule 1 a další. V počtu fanoušků a sledovanosti nemá konkurenci. Finance, které se ve fotbale vyskytují, jsou neuvěřitelné. Přední světové značky se předhánají v tom, která značka bude sponzorovat který tým nebo hráče. To se netýká pouze značek se sportovním zaměřením. Přesto ve fotbale ubývá aktivních hráčů a celých fotbalových týmů, převážně na amatérské úrovni. Je zvláštní, že sport, který sleduje každý druhý člověk na planetě Zemi, ztrácí aktivní hráče. Od roku 2015 v České republice skončilo kolem 350 týmů a až 40 procent fotbalistů nad 15 let končí s fotbalem (Syrůček 2018). Tato čísla jsou zarážející pro tak populární kolos, kterým fotbal bezpochyby je.

Tento trend je problematický, protože se nejedná pouze o fotbal. Mládež dnes tráví mnohem více času za monitorem, než v parku s přáteli. Zvyšují se počty obézních dětí a s tím spojené zdravotní problémy. Dostatečný pohyb je důležitý pro zdraví, sport jako takový pomáhá v rozvoji tělesném, ale i duševním. To nejsou nové informace. Jak udržet mládež ve sportu, jsou důležité otázky, které se řeší po celém světě. Na podobné téma v konkrétním sportu se zaměří i tato bakalářská práce.

V práci „Udržení mladých hráčů v Českém fotbale“ se pokusím zjistit příčiny a důvody, proč mladí hráči, někdy i po několika letech trénování, skončí s fotbalem před dovršením 18. roku věku. Proč nechají veškerou svoji tvrdou práci a spoustu obětovaných hodin, nejenom od hráčů samotných, ale i od jejich trenérů a rodičů, přijít vniveč a nepokračují do dospělých kategorií, kde by si mohli fotbal užít naplno. Budu se zajímat o faktory, které měli vliv na rozhodnutí skončit s fotbalem. Faktory jako jsou vnitřní motivace, vztahy s trenéry a rodiči, jak finanční, tak cestovní dostupnost, nedostatek volného času a podobně.

2. Teoretická východiska práce

2.1 Sport

Sport hraje roli v životech většiny z nás. Role to může být aktivní při samotném vykonávání sportovní činnosti, či pasivní, při sledování sportovního přenosu v televizi, na stadionu nebo například jako rodič, který sleduje svého potomka vykonávat určitou sportovní aktivitu. Rada Evropy definuje sport jako „*Veškeré formy tělesné aktivity, které, provozovány příležitostně nebo organizovaně, usilují o vyjádření nebo vylepšení fyzické kondice a duševní pohody, utvoření společenských vztahů či dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.*“ (Bílá kniha o sportu 2007, s. 2). Sport má velký vliv na tělesné i duševní zdraví člověka, rovněž má velký přesah, do dalších oblastí dnešní společnosti jako jsou ekonomika, politika, ideologie, vzdělávání, výchova, věda, umění a další.

Sport se může dělit do různých kategorií, jako jsou například:

- Dle zapojení do činnosti – aktivní, pasivní
- Dle počtu účastníků – individuální, kolektivní
- Dle ročního období – zimní, letní
- Dle výkonu – vrcholový (profesionální), výkonnostní, rekreační
- Dle místa konání – uvnitř, venku

Existuje mnoho různých možností, jak lze rozdělit sport do dalších kategorií.

2.1.1 Sport a mládež

Sportovní činnost prokázala fyzické, psychologické a sociální výhody mezi dětmi a mládeží. Začátek v raném mládí a následné pokračování ve sportovní aktivitě pomáhá se zvýšením kardiovaskulární (oběhová soustava) a muskuloskeletální (systém orgánů umožňující pohyb – svaly, kosti, klouby atp.) zdatnosti (Krustrup et al. 2010). Taktéž zvyšuje motorickou koordinaci, snižuje indexy tělesné hmotnosti, procenta tělesného tuku a vede k nižšímu riziku zdravotních problémů (Vandendriessche et al. 2012). Zároveň zvyšuje úroveň fyzické aktivity a vede ke snížení času stráveného sledováním televize (Crane a Temple, 2014).

Krustrup a jeho kolegové v rámci dvouleté studie zjistili, že pravidelné účasti na zápasech malé kopané vedou k významnému zlepšení vytrvalosti, koordinace a maximálního příjmu kyslíku u dětí a mládeže. Tyto zápasy malého fotbalu byly navíc přinejmenším stejně účinné při zlepšování parametrů zdraví jako standardní cvičební programy u obézních dětí (Krustrup et al., 2010).

Sport také hraje roli při rozvoji psychické a sociální pohody a také při podpoře pozitivního zdravotních návyků dětí a mládeže (Annesi et al., 2007). Průřezové studie ukazují, že účast ve sportu je spojena s pozitivnějším vnímáním schopnosti soutěžit a být konkurenceschopný (McCarthy et al., 2008), vyšší sebeúctou a sníženou stydlivostí (Findlay a Coplan, 2008). Také přináší více pozitivních stavů nálady, větší schopnost kontrolovat emoce a adekvátní sociální chování a lepší sociální fungování a nižší příznaky hyperaktivity (Griffiths et al., 2010)./

Na tyto pozitivní zjištění navazuje rozsáhlá studie Taliaferro et al. (2010) s více než 70 000 účastníky, zkoumající vztahy mezi účastí na sportu a zdravotním rizikovým chováním amerických studentů středních škol prokázala, že lidé provozující sportovní aktivity, častěji konzumovali ovoce a zeleninu, používali kondomy a hrozila menší pravděpodobnost, že začnou kouřit než mládež, která se sportu nevěnovala. Je potřeba zmínit, že tato studie neměla pouze pozitivní zjištění. Sportovci si častěji způsobovali vyvolané zvracení nebo užívali projímadla nebo pilulky na hubnutí. Ve škole se častěji zapojovali do rvaček a požívali alkoholické nápoje. Toto zjištění je podpořeno nedávnou studií, která ukazuje, že kanadská mládež, kteří se každý týden účastní mimoškolní sportovní aktivity, častěji zkoušeli alkohol než mládež, která se účastnila nespportovních mimoškolních aktivit (Guèvremont et al., 2014)

2.2 Fotbal

Kolektivní míčová hra, která je nejoblíbenějším sportem na světě. Hraje ho po celém světě 200 milionů hráčů, ze kterých je 40 milionů žen (Dvorak et al. 2017). Standardně se fotbal hraje 11 na 11 hráčů, na hřišti o rozměrech 90 – 120 metrů na délku a 45 – 90 metrů na šířku. Tyto rozměry jsou přesněji určené na mezistátní zápasy. Cílem je vstřelit více branek, než tým soupeře. Toho lze dosáhnout dopravím míče do branky soupeře a kromě brankáře, v jeho vymezeném pokutovém území, se nikdo nesmí dotknout míče rukou. Fotbal se hraje hlavně nohama. Tak ostatně vznikl název této sportovní disciplíny, z anglických slov foot (noha) a ball (míč). Zmínky o různých předchůdcích moderního fotbalu se datují dříve, ale současný fotbal, tak jak ho známe dnes, vznikl v Anglii v 19. století. Ve 40. letech 19. století na Cambridgeské univerzitě byla sepsána první verze pravidel, která sloužila jako předloha k pravidlům současným. Anglická fotbalová asociace, originálním názvem „The Football Asociacion“ byla založena 1863 a není překvapením, že je nejstarším fotbalovým sdružením na světě.

Nejstarší fotbalová soutěž na světě rovněž patří Anglii – The FA Cup, první zápasy se odehrály již v roce 1871 (thefa.com: history)

2.2.1 Fotbal v České republice

V roce 1901 vznikl Český fotbalový svaz, který se v roce 1922 přejmenoval na Československou asociaci fotbalu (ČSAF). Ta zanikla k 1. 1. 1993 rozdělením České a Slovenské republiky a vrcholným orgánem fotbalu v České republice se stal Českomoravský fotbalový svaz, který se v roce 2011 přejmenoval na Fotbalovou asociaci České republiky (FAČR).

„Fotbal je sportovní, týmová, branková hra a patří v naší republice k nejoblíbenějším sportovním hrám. Na profesionální úrovni je i faktorem ekonomickým a politickým, může ale také sloužit jako vhodná forma aktivního odpočinku a zábavy“ (Votík et al., 2011, s. 9). Ve fotbalu mužů pod záštitou FAČR existuje několik úrovní soutěží:

Tabulka č. 1: Systém soutěží mužů v České republice

Soutěže řízené Ligovou fotbalovou asociací (profesionální)					
1. Fotbalová Liga					
Fotbalová Národní Liga					
Soutěže řízené Řídicí komisí pro Čechy			Soutěže řízené Řídicí komisí pro Moravu		
Česká fotbalová liga			Moravskoslezská fotbalová liga		
Divize A	Divize B	Divize C	Divize D	Divize E	Divize F
Soutěže řízené krajskými fotbalovými svazy a Pražským fotbalovým svazem					
Krajské přebory a Pražský přebor					
I. A třídy					
I. B třídy					
Soutěže řízené okresními fotbalovými svazy a Pražským fotbalovým svazem					
II. třídy (okresní přebory) a Pražská II. třída					
III. třídy					
IV. třídy					

Zdroj: Fotbal.cz

Pouze první dvě nejvyšší soutěže jsou profesionální, zbytek soutěží je amatérský. Třetí a čtvrtá nejvyšší úroveň soutěží je řízena Řídicí komisí pro Čechy a Moravu. Nižší soutěže jsou řízeny krajskými a okresními fotbalovými svazy, respektive Pražským fotbalovým svazem.

2.2.2 Věkové kategorie mládeže v České republice

V české republice se hráči rozdělují do věkových skupin podle soutěžního řádu mládeže a žen Fotbalové asociace České republiky. Ten dělí tyto kategorie následovně:

Tabulka č. 2: Rozdělení mládeže do věkových kategorií

Kategorie	Kategorie mládeže	Věkové kategorie	Základní věk	Dovršený věk
Přípravka	Kategorie mladší přípravka	U6	5 let	6 let
		U7	6 let	7 let
		U8	7 let	8 let
		U9	8 let	9 let
	Kategorie starší přípravka	U10	9 let	10 let
		U11	10 let	11 let
Žáci	Kategorie mladší žáci	U12	11 let	12 let
		U13	12 let	13 let
	Kategorie starší žáci	U14	13 let	14 let
		U15	14 let	15 let
Dorost	Kategorie mladší dorost	U16	15 let	16 let
		U17	16 let	17 let
	Kategorie Starší dorost	U18	17 let	18 let
		U19	18 let	19 let

Zdroj: fotbal.cz

V tabulce číslo 2 je přehledně vidět, že kromě kategorie mladší přípravy absolvuje hráč v každé kategorii 2 roky. Až do kategorie starších žáků mohou v týmech nastupovat dívky o 1 rok starší než chlapci dané kategorie. Týmy, které mají dostatek hráčů (většinou se jedná o týmy hrající vyšší soutěže, známějšího jména nebo výhodnou lokalitou), mají družstvo poskládané z hráčů stejného roku narození. Tudíž mají 2 družstva v kategorii. Například v kategorii mladších žáků U12 mají chlapce narozené roku 2008 a v družstvu U13 mají hráče narozené v roce 2007. Hráči se takto, v rámci svého ročníku, mohou propracovat do kategorie dospělých se stejnými spoluhráči, se kterými začínali již v přípravce. V týmech, které nemají dostatečný počet hráčů, to funguje tak, že družstvo je tvořeno dohromady ze dvou různých ročníků, a to z hráčů narozených v letech 2007 a 2008. Když se starší ročník, v našem případě ročník 2007, přesune do kategorie starších žáků, ročník 2008 převezme jeho místo a tým doplní hráči

z ročníku 2009, který se posunul z kategorie starší přípravky do kategorie mladších žáků. Tabulka číslo 3 ukazuje, jak funguje přecházení mezi jednotlivými kategoriemi:

Tabulka č. 3: Přechod hráčů mezi jednotlivými kategoriemi

Věk	Z kategorie mládeže	Do kategorie mládeže
8 let	Přípravka mladší	Přípravka starší
10 let	Přípravka starší	Žáci mladší
12 let	Žáci mladší	Žáci starší
14 let	Žáci starší	Dorost mladší
16 let	Dorost mladší	Dorost starší
18 let	Dorost starší	Dospělí

Zdroj: fotbal.cz

Jakmile hráči dosáhnou stanoveného věku, přecházejí do vyšší kategorie vždy k 1. 1. následujícího roku. Hráči mají taktéž možnost dohrát rozehraný ročník soutěže v jejich současné kategorii. Mladší hráč může hrát za starší kategorii, ale starší hráč za mladší nikoliv.

2.2.3 Systém soutěží mládeže v České republice

Samostatné kategorie mají různé systémy soutěží. Kategorie rovněž mají rozdílná pravidla hry, které se týkají počtu hráčů na hrací ploše, velikostí hrací plochy, možností střídání a doby trvání zápasu.

2.2.3.1 Přípravky

Fotbal těch nejmladších mají na starost krajské, okresní a Pražský fotbalový svaz. Dle pravidel FAČR mladší přípravka hraje 4+1 (4 hráči v poli a 1 brankář), 4x15 minut na hřišti o rozměrech 24m x 35m (+-2m). Starší přípravka hraje 5+1, 4x15 minut na hřišti o rozměrech 27m x 42m (+-2m). V obou kategoriích se může střídát opakovaně, což znamená, že počet střídání není nikterak omezen.

2.2.3.2 Mladší žáci

Mladší žáci ještě nehrají v klasickém formátu 10+1. V České republice hrají stylem 7+1, na hřištích o rozměrech minimálně 43m x 50m, maximálně 50m x 72m. Hrací čas se liší podle hrané úrovně. V soutěžích řízených krajským, okresním nebo Pražským fotbalovým svazem se hraje 2x30 nebo 2x35 minut, podle rozpisu mistrovských soutěží. Žákovská liga se hraje 3x30 minut. Střídání lze opakovaně. Tabulka číslo 4 ukazuje systém soutěží mladších žáků v ČR:

Tabulka č. 4: Mistrovské soutěže mladších žáků

Mistrovské soutěže mladších žáků					
Soutěže řízené Řídicí komisí pro Čechy				Soutěže řízené Řídicí komisí pro Moravu	
Česká liga mladších žáků A	Česká liga mladších žáků B	Česká liga mladších žáků C	Česká liga mladších žáků D	Moravskoslezská liga mladších žáků - Jih	Moravskoslezská liga mladších žáků - Sever
Soutěže starších a mladších žáků dle rozpisu soutěží krajského a Pražského fotbalového svazu					
Krajské přebory a Pražský přebor					
I. třída					
II. třída					
Soutěže řízené okresními fotbalovými svazy					
II. třídy (okresní přebory)					

Zdroj: fotbal.cz

2.2.3.3 Starší žáci

Starší žáci již hrají v klasickém počtu hráčů 10+1 na hřiště s regulérními rozměry. Herní čas a počet střídání se liší podle úrovně soutěží. Ligy a divize řízené komisí pro Čechy, Moravu a Slezsko se hrají 2x40 minut a vystřídat lze až 7 hráčů. Soutěže řízené krajským, okresním a Pražským fotbalovým svazem se hrají 2x40 minut a střídát lze opakovaně. Tabulka systému soutěží, která ukazuje rozšíření soutěží oproti mladším žákům o úroveň divizí:

Tabulka č. 5: Mistrovské soutěže starších žáků

Mistrovské soutěže starších žáků				
Soutěže řízené Řídicí komisí pro Čechy			Soutěže řízené Řídicí komisí pro Moravu	
Česká liga starších a mladších žáků			Moravskoslezská liga starších a mladších žáků	
Česká divize starších žáků A	Česká divize starších žáků B	Česká divize starších žáků C	Moravskoslezská divize starších žáků D	Moravskoslezská divize starších žáků E
Soutěže starších a mladších žáků dle rozpisu soutěží krajského a Pražského fotbalového svazu				
Krajské přebory a Pražský přebor				
I. třída				
II. třída				
Soutěže řízené okresními fotbalovými svazy				
II. třídy (okresní přebory)				

Zdroj: fotbal.cz

2.2.3.4 Dorost

Soutěže mladšího i staršího dorostu se hrají 10+1, na regulérním hřišti a doba hraní je 2x45 minut. V lize staršího dorostu lze vystřídat 3 hráče, aby se usnadnil přechod do kategorie dospělých. U mladšího dorostu lze vystřídat hráče 4. V soutěžích vedených krajským, okresním a Pražským fotbalovým svazem je možnost opakovaného střídání. Systém soutěží se pro dorost rozšířil o celorepublikovou ligu, kterou řídí výkonný výbor FAČR a systém soutěží je stejný pro mladší i starší dorost, jak ukazuje tabulka číslo 6:

Tabulka č. 6: Mistrovské soutěže dorostu

Mistrovské soutěže dorostu				
Soutěže řízené Výkonným výborem FAČR				
1. liga staršího a mladšího dorostu				
Soutěže řízené Řídicí komisí pro Čechy			Soutěže řízené Řídicí komisí pro Moravu	
Česká liga staršího a mladšího dorostu A		Česká liga staršího a mladšího dorostu B	Moravskoslezská liga staršího a mladšího dorostu	
Česká divize staršího a mladšího dorostu A	Česká divize staršího a mladšího dorostu B	Česká divize staršího a mladšího dorostu C	Moravskoslezská divize staršího a mladšího dorostu D	Moravskoslezská divize staršího a mladšího dorostu E
Soutěže staršího a mladšího dorostu dle rozpisu soutěží krajského a Pražského fotbalového svazu				
Krajské přebory a Pražský přebor				
I. třída				
II. třída				
Soutěže řízené okresními fotbalovými svazy				
II. třídy (okresní přebory)				

Zdroj: *fotbal.cz*

2.3 Motivace k účasti nebo ukončení sportovní činnosti dětí a mládeže

Výhody sportovních aktivit popsané v předchozích odstavcích, nejsou zároveň důvody, proč se jich děti a mládež účastní a pokračují v nich i v delším časovém horizontu. Děti a mládež z různých kulturních prostředí, se zvláštními potřebami i bez nich a muži i ženy uvádějí, že vnitřní motivace je hlavním důvodem pro jejich účast ve sportu (Crane a Temple, 2014).

Zábava a bavit se je nejčastěji uváděný vnitřní motivátor pro účast na sportu dětí a mládeže (Gould et al. 1985; Weiss a Williams 2004; Weiss a Ferrer-Caja 2002). Toto zjištění je v souladu s dalším výzkumem, který ukazuje, že výzva a vzrušení ze soutěže a

příležitosti k testování jejich dovedností jsou, zejména pro chlapce, důležitými vnitřními motivátory. Být s novými přáteli a být součástí týmu jsou důležitými motivačními faktory samy o sobě, ale jsou také součástí toho, proč děti a mládež vnímají sport jako zábavu (Sirard et al. 2006). Snaha zlepšit se a naučit se nové dovednosti, cvičení, možnost hrát a dostat se do dobré tělesné kondice jsou další důvody, které děti a mládež uvádějí, jako argumenty k účasti na sportovních aktivitách (Yan a McCullagh, 2004). Vnější faktory, jako je úspěch, vítězství, potěšit trenéry, rodiče nebo někoho jiného, jsou dětmi a mládeží vnímány jako méně důležité faktory motivace pro účast na sportu (Gould et al. 1985; Weiss a Williams 2004; Weiss a Ferrer-Caja 2002).

Rozhodnutí dětí pokračovat v účasti nebo odstoupit je ovlivněno mnoha jinými motivy, včetně střetu zájmů, nedostatku úspěchu nebo zlepšení, špatné vztahy s trenérem a dalším (Tuffey 1996). Alespoň základní znalost důvodů pro ukončení sportovní aktivity je nezbytná k tomu, aby mohli vedoucí a trenéři v mládežnických sportech navrhnout sportovní programy a sportovní zážitky, které splňují potřeby sportovců a pozitivně přispívají k jejich osobnímu rozvoji. Tyto znalosti mohou také pomoci vyvinout nástroje pro předpovídání potenciálního odchodu z mládežnických sportů (Moliner et al., 2009)

Weiss a Williams (2004) udávají jako nejčastější důvody k účasti ve sportovních činnostech fyzickou způsobilost, sociální přijetí a již zmíněnou zábavu, zatímco nejčastěji uváděné důvody k ukončení zahrnují střet zájmů, negativní zkušenosti, jako je nedostatek zábavy, konflikty s trenéry a nedostatek herního času. Studie od (Petlichkoff 1993) byla mezi prvními, která naznačovala, že důvody účasti a ukončení nemusí spolu přímo souviset. Místo toho vymezila výběr jako pomalý a progresivní proces zahrnující probíhající analýzu nákladů a přínosů (např. vážení mezi nedostatkem herního času a úrovní zlepšení dovedností). Proto studie Weiss a Petlichkoff (1989) a opět Weiss a Williams (2004) zdůrazňují důležitost porozumět procesům, kterými děti a mládež prochází, než dojde k rozhodnutí o ukončení sportovní aktivity. Konkrétně navrhli potřebu dlouhodobějšího výzkumu k pochopení, jak fyzické faktory (vzorci tréninkových jednotek a úroveň dospívání) a psychosociální faktory (např. trenér, rodiče, vliv vrstevníků nebo sourozenců) vzájemně ovlivňují rozhodovací procesy, které mohou vést k pokračující účasti na sportovní činnosti nebo naopak k předčasnému ukončení činnosti (Weiss a Williams 2004, s. 223 - 268).

2.4 Výsledky minulých studií důvodů k ukončení sportovní činnosti a jejich analýza

V následujících kapitolách budou podrobněji rozebrány různé studie, které poskytlí základ pro můj výzkum v této bakalářské práci. Tyto studie nabídly jak různé oblasti zkoumání, tak rovněž aktuální poznatky z výzkumů na dané téma. Díky těmto poznatkům jsem věděl, na které oblasti se zaměřit, kam směřovat svůj vlastní výzkum a které metody k tomu použít.

2.4.1 Zkoumání ukončení a pokračování sportovní aktivity v dospívání z pohledu vývoje osobnosti

Studie zaměřená na dospívající plavce od Fraser-Thomas et al. (2008) rozděluje faktory pro pokračování ve sportovní činnosti nebo naopak jejímu ukončení do dvou oblastí. Fyzických faktorů, které jsou rozděleny na vzorce trénování a úroveň dospělosti. Druhá oblast jsou psychosociální faktory, ta je rozdělena rodiče, trenéři, vrstevníci a sourozenci.

Fyzické faktory: 1) Vzorce trénování: Mnoho programů povzbuzuje děti, aby zahájily účast na sportu v raném věku, zaměřily se pouze na jeden sport od raného věku a aby se soustředily pouze na trénink vybraného sportu po celý rok. Tento přístup je běžně nazýván ranou specializací a získal podporu v odborné literatuře (Wiersma 2000). Jiné výzkumy však tvrdí, že je lepší volbou zapojit se během dětství do různých strukturovaných a nestrukturovaných sportovních aktivit. Baker et al. (2003) navrhli, že zapojením dětí do různých sportů, lze rovněž dosáhnout elitním výkonům v pozdějším sportovním vývoji, protože si mladí sportovci účastí na různých sportovních aktivitách rozvíjejí obecné pohybové schopnosti použitelné v různých sportech.

Vývojový model účasti na sportu od Côté a Fraser-Thomas (2007) je postaven na základech rané diverzifikace sportovců a získal podporu jak v oblasti sportovní odbornosti, tak v literatuře o pozitivním rozvoji mládeže. Model navrhuje, aby sportovci procházeli třemi fázemi vývoje sportu: vzorkováním (vyzkoušení velkého množství sportů), specializací a investičními roky. Sportovci se účastní různých sportů během let vzorkování (věk 6–12 let) a klesajícího počet sportů během specializace (věk 13–15 let) a investičních let (věk 16+ let). Pouze omezené množství studií se zabývalo vzorci trénování, ale existuje podpora od Côté a Fraser-Thomas (2007) a Côté et al. (2003), která naznačuje, že raná diverzifikace a pozdější specializace naznačená vývojovým modelem

účasti na sportu může vést k nižšímu předčasnému ukončení sportovní činnosti a naopak delšímu zapojení ve sportovních činnostech.

2) Úroveň dospělosti: K rozhodování o předčasném ukončení sportovní činnosti může přispět také úroveň dospělosti jednotlivců. Minulé výzkumy zjistily, že čím starší je dítě vůči vrstevníkům ve stejném seskupení nebo sportovním týmu, tím větší je pravděpodobnost, že se stanete elitním sportovcem. Tento jev je nazýván efektem relativního věku a byl zjištěn v celé řadě sportů včetně ledního hokeje, baseballu, basketbalu a fotbalu (Fraser-Thomas et al. 2008a; Gladwell 2011). I když nejjednodušším vysvětlením tohoto jevu jsou rozdíly ve fyzické zdatnosti jednotlivců Musch a Grondin (2001) zjistili, že k tomuto efektu mohou také přispět psychologické faktory, tréninkové možnosti a zkušenosti ze soutěže.

Psychosociální faktory: 1) Rodiče: Studie zjistily, že vysoce vnímaná podpora, povzbuzování, zapojení a satisfakce od rodičů je spojena s větším potěšením, vnitřní motivací a preferencí pro výzvu. Naproti tomu vysoká porce vnímaného tlaku ze strany rodičů, vysoká očekávání, kritika a nízká úroveň rodičovské podpory byly spojeny se sníženým požitkem ze sportu, zvýšenou úzkostí, předčasným ukončením sportovní činnosti a vyhořením (Gould et al., 1996). Dále bylo naznačeno, že mládež je často pod tlakem, protože se cítí povinna pokračovat ve tréninku a soutěžení, aby naplnila očekávání rodičů (Coakley, 1992).

2) Trenéři: Trenéři se slabou sociální podporou a cítěním (např. vyvíjejí tlak na svoje svěřence, mají nereálná očekávání, nedostatek empatie nebo sportovci nevěří) a vedou autokratickým stylem, jsou spojeni s negativními výsledky, jako jsou negativní postoje vůči trenérům, snížená motivace, předčasné ukončení sportovní činnosti a možností vyhoření sportovce (Gould et al. 1996; Allen 2018). Studie naznačují, že chování trenérů lze modifikovat, aby se zlepšily výsledky sportovců (Barnett et al. 1992; Nicolosi a Lipoma 2012).

3) Vrstevníci a sourozenci: Jedna kvalitativní studie (Patrick et al., 1999) zjistila, že pokud mládež měla pozitivní vzájemné vztahy mezi sebou ve své sportovní disciplíně, tyto vztahy posílily jejich potěšení a závazek k činnosti, pokud však mládež cítila, že jejich sport byl v rozporu s jejich společenským vývojem mimo sport, jejich angažovanost a motivace ke sportu se snížila. Další faktory, jako sportovní účast nejlepších přátel ve stejném sportu byly silným argumentem pro pokračující sportovní zapojení u

dospívajících atletů. Hraní o kategorii výše se staršími dětmi bylo v některých případech spojeno s vyhořením u elitních dospívajících sportovců. Studie zaměřené na vliv sourozenců měli rozporuplné výsledky a později bylo provedeno pouze minimální množství dalších studií na téma sourozenců (Fraser-Thomas et al., 2008).

Výsledky:

Fyzické faktory: Sportovci, co ukončili sportovní činnost, se zúčastnili podstatně méně aktivit než sportovci co pokračovali ve sportovní aktivitě. Strávili mnohem méně času volným a herním plaváním. Začali mnohem dříve suchou přípravu, zúčastnili se tréninkových kempů a dosáhli statusu „nejlepší v klubu“ dříve než déle sportující sportovci. Méně sportovců, kteří ukončili sportovní aktivitu, si udělalo pauzu během kariéry, než sportovců co pokračovali ve sportu dále a rovněž byly menší než sportující atleti. Nelišili se váhou, věkem, kdy začali s plaváním. Měsíc narození nehrál žádnou roli, tudíž se neprojevil efekt relativního věku.

Psychosociální faktory: Sportovci, kteří ukončili činnost, uvedli, že cítili mnohem větší podporu rodičů v mladším věku a měli pocit, že později se podpora ztrácela a zažili mnohem méně času s trenérem tzv. jeden na jednoho. Mnohem více sportovců, co ukončili sportovní činnost, měli rodiče, kteří byli sportovci. Rovněž měli pocit, že navázali bližší vztah s trenéry v mladším věku a považovali se za nejmladší v tréninkové skupině. V málo případech měli nejlepšího kamaráda v plavání (Fraser-Thomas et al. 2008a).

2.4.2 Důvody k ukončení hraní fotbalu: Porovnání s ostatními týmovými sporty

Studie od Molinero et al. (2009) uznává fotbal jako jeden z nejpobulárnějších sportů ve Španělsku a Evropě. Velký počet dětí je zapojen do fotbalového tréninku, ať už ve škole nebo sportovních klubech. I když fotbal hraje mnoho dětí, roste počet mládeže, která v pubertálním věku s hraním fotbalu končí. Účelem studie od Molinero et al. (2009) bylo zjistit hlavní příčiny pro ukončení fotbalové činnosti a porovnat je s příčinami pro ukončení činnosti v jiných sportech, konkrétně volejbalu a basketbalu.

Výsledky:

Nejdříve se sportem začínali hráči fotbalu, nejpozději hráči volejbalu. Nejdříve končili se sportem hráči basketbalu, naopak nejpozději hráči volejbalu. Důvody, které pro předčasné ukončení sportovní aktivity měly větší význam, byly např. „měl jsem jiné věci na práci“, „neměl jsem rád trenéra“, „měl jsem pocit, že tým nemá dostatečného

týmového ducha“, „nedostatečná týmová práce“ a „nedostal se mi patřičného uznání“. Méně důležitými důvody byly „nelíbily se mi ceny“, „byl jsem příliš starý“, „neudělal jsem si nové přátele“, „nelíbilo se mi soutěžení“ a „bylo to nudné“. Důvody jako „měl jsem jiné věci na práci“ nebo „chci hrát jiný sport“ byly nejdůležitější pro volejbalisty. „Bylo to nudné“ nebo „nedostal jsem dostatečné uznání“ byli důvody důležité pro hráče basketbalu a „nezajímá mě se o daný sport“ nebo „Rodiče nebo přátelé už nechtěli, abych hrál“ pro hráče fotbalu (Moliner et al. 2009).

2.4.3 Záměry předčasně skončit s mládežnickým fotbalem: Zkouška teorie základních potřeb evropské mládeže z pěti zemí.

Studie ukazuje, že kvalita sociálního prostředí vytvořeného významnými osobami v životě dětí (např. rodiče, trenéři) má vliv na psychologické reakce sportovců. Předpokládá se, že tyto psychologické procesy jsou rozhodujícími faktory, zda je účinkování ve sportu dlouhodobé a vede ke zlepšení fyzického a duševního zdraví. Celý výzkum je postaven na „Self-determination theory“ od (Ryan a Deci 2000) a součástí této teorie „Basic needs theory“ (Quested et al. 2013).

Výsledky: Autoři studie přiznávají, že vzhledem k vzorku hráčů, kteří hrají fotbal, jako zájmovou aktivitu ve svém volném čase, je pravděpodobné, že výsledky u otázek, týkající se vlastní motivace budou mít vyšší výsledky. Tato studie taktéž poukázala na to, že hraní fotbalu musí mít roli v uspokojování základních potřeb a že musí být zábavné, aby se snížili počty mladistvých ukončující sportovní aktivitu. Dále zvýrazňuje roli trenéra, jako důležitého faktory v rozhodování o pokračování nebo ukončení sportování. Tato studie s účastí téměř 8 000 mladých sportovců představuje důležitý argument, že trénování podporující samostatnost a možnost samostatného rozhodování pomáhá s uspokojením základních potřeb ve sportu. Také může hrát klíčovou roli v tom, do jaké míry se hráči pravděpodobně budou těšit z jejich fotbalové činnosti a jak moc budou mít chuť zůstat zapojení ve fotbale i nadále. Rovněž je naznačeno, že vzdělávání trenérů, zaměřeno na přístup k hráčům a pozitivní motivaci je možnost, jak zvýšit dlouhodobější udržení mladých hráčů ve fotbale (Quested et al. 2013).

2.4.4 Systematické shrnutí předčasného ukončení hraní fotbalu u dětí a mládeže

Studie od Temple a Crane (2016) shrnuje výsledky několika různých studií na téma předčasného ukončení sportovní aktivity u hráčů fotbalu. Mládež je motivována k účasti na sportu na základě předpokladu, že půjde o zábavu, výzvu, z důvodu nadšení ze soutěžení a pro možnost vyzkoušet své dovednosti. Být s kamarády nebo si dělat

kamarády nové, být součástí týmu jsou důležité motivační faktory samy o sobě, ale také přispívají k vnímání, že sport je nejenom o zábavě a pohybu, ale rovněž o pocitu sounáležitosti. Mládež také touží po zlepšení svých dovedností, naučení se nových dovedností a příležitosti ke cvičení a získání fyzické zdatnosti (Temple a Crane 2016).

Výše, do jaké jsou naplňovány tyto požadavky, záleží na kvalitě prostředí. Nejenom samotné prostředí ovlivňuje vývoj mládeže, ale také to, jak je prostředí mládeži vnímáno. Interakce mezi prostředím a charakteristikami mládeže (pohlaví, věk, sociální třída a předchozí sportovní zážitky) je důležitá pro odhad, jestli mládeže bude ve sportu pokračovat nebo nikoliv (Fraser-Thomas et al. 2008a).

V Americe je míra účasti mládeže na fotbale téměř 21% u šestiletých sportovců, ve srovnání se 14% u dvanáctiletých a přibližně 9% u 17letých. To může být způsobeno vzorkováním mezi různými sporty v raném věku. Tyto klesající procenta hráčů však mohou také znamenat nespokojenost nebo negativní zkušenosti s fotbalem (Temple a Crane 2016).

Většina studií se zaměřuje na individuální faktory, jako je např. osobní motivace a vnímání vlastních schopností, důkazy také naznačují, že je třeba brát v úvahu širší sociální důvody a prostředí, při výzkumech na dané téma. Tato studie k porovnání výsledků studií využívá „Bronfenbrenner’s bioecological theory“ od Bronfenbrenner a Morris (2007).

Výsledky: Počet dětí a mládeže, které předčasně skončili s hraním fotbalu, se obvykle pohyboval v rozmezí 18 až 36%, ale u hráčů, kteří více cestovali, došlo k nárůstu až na 60%. Míra předčasného skončení s fotbalem během sezóny byla nižší, než míra předčasného skončení hraní mezi jednotlivými sezónami (Nache et al. 2005). Došlo však ke zjištění, že úmysl skončit výrazně narůstal v průběhu sezóny. Mládež s nejvyšší chutí skončit s fotbalem byli většinou ti, kteří měli pocit, že pro ně radost ze hry nebo postavení na konci sezóny nepřevažuje nevýhody několika měsíční investice do fotbalu (VanYperen 1997).

Nejčastější důvody pro skončení na individuální úrovni byly nízké vnímání fyzických schopností a nedostatek uspokojení základních psychologických potřeb (jako je pocit samostatnosti nebo pocit sounáležitosti). Studie od Ommundsen a Vaglum (2007) našla rozdílné výsledky podle věku účastníků výzkumu. U starších dětí se častěji objevovali důvody typu pocit nedostatečné kvality, nízké vnímání vlastních schopností.

Zkušenosti se sportem a pocit sounáležitosti byly důležitější faktory pro mladší jedince. Další faktory jako, interakce s přáteli, spoluhráči, trenéry a fotbalové aspekty (např. nedostatek herního času, pocit velkého úsilí pro malé odměny a nedostatek zábavy) byly taktéž řazeny vysoko.

Mládež, která byla odrazována tím, co fotbalový trénink obnáší nebo se jí nelíbilo sportovní prostředí, častěji skončila s fotbalem předčasně. Nedostatek herních příležitostí, nedostatek potěšení z tréninku nebo zápasů, náročné časové nároky na fotbal a problémy s vrstevníky nebo spoluhráči byly další důvody spojené s koncem ve fotbale (Figueiredo et al. 2009).

Rodiče dětí, které skončili s fotbalem, byly více ovlivněny náklady vynaloženými na to, aby jejich dítě mohlo hrát fotbal, měli pocit nedostatečné komunikace v rámci organizace a měli obecně k organizacím méně pozitivní postoje. Ti stejní rodiče také cítili, že jejich dítě zažívalo konflikty uvnitř týmu a bylo těmito konflikty ovlivňováno (Ferreira a Armstrong 2002)

2.4.5 Proč děti a mládež končí se sportem

Na základě studie od Crawford et al. (1991) o omezeních volnočasových aktivit, jsou důvody pro ukončení sportovních aktivit mládeže v této studii rozděleny do 3 základních oblastí. Intrapersonální, interpersonální a strukturální omezení. Pro jejich lepší pochopení jsou všechny 3 oblasti omezení podrobněji popsány na konkrétních příkladech (Witt a Dangi 2018).

Intrapersonální: 1) Nedostatek zábavy: Zábava byla označena za hlavní důvod, proč se děti účastní sportovních aktivit (Bengoechea et al. 2004). Podle studie od Kelley a Carchia (2013) 38% dívek a 39% chlapců tvrdilo, že nedostatek zábavy je nejdůležitějším důvodem pro ukončení sportovní činnosti.

2) Úzkost a nervozita z přehnané nebo nesmyslné kritiky: Děti mohou pociťovat nepřiměřenou kritiku a tlak ze strany, jak rodičů, tak trenérů. Tlak aby předváděli to nejlepší, vyhráli každou hru nebo zápas, aby se pokusili vyhrát co největší množství cen, trofejí a tím dosáhli co největšího uznání. Rovněž mládež může být vystavena tlaku, aby si vysportovala stipendium na vysoké škole. V těchto situacích hrozí, že si děti užijí hru méně a mohou trpět strachem z potenciálních chyb. Mohou také pociťovat nedostatek úcty k jejich schopnostem, pokud dochází k soustředění pouze na

jejich chyby. Všechny tyto faktory mohou vést k pochybnostem o sobě samém, což se může později přenést do dalších oblastí jejich života (Fraser-Thomas et al. 2008b).

3) Tlak ze strany trenérů nebo špatné vztahy s trenéry: Někteří trenéři mají špatné komunikační schopnosti, diktátorské styly vedení mladých sportovců a obecně se nedokáží vžít do situace mladých sportovců, což může skončit, tím že mladý sportovec ukončí danou aktivitu (Fraser-Thomas et al. 2008b). Trenéři mohou také vyvíjet nátlak, aby se sportovci soustředili pouze na jeden sport, což pro sportovce může vytvořit nepříjemnou atmosféru (Myer et al. 2015).

Interpersonální: 1) Tlak ze strany rodičů a pocit ztráty kontroly nad vlastní motivací: Děti se často účastní sportu pouze kvůli tlaku, který je na ně vyvíjen ze strany rodičů. V některých případech je na děti vyvíjen nátlak, aby se účastnily, protože jejich rodiče žijí svoje vlastní fantazie prostřednictvím svých dětí. Může se stát, že rodiče získávají status nebo uznání za zásluhy svých dětí. Děti se kvůli tomu často cítí pod tlakem, aby uspěly, protože nechtějí klamat svoje rodiče (Fraser-Thomas et al. 2008b). Nadměrné zapojení rodičů a jejich kontrola sportovních aktivit mohou vést k tomu, že děti pociťují nedostatek své vlastní motivace k provozování daného sportu (Witt a Dangi 2018).

2) Nedostatek času k provozování dalších činností, které jsou vhodné, vzhledem k věku sportovce: Hluboké strukturované zapojení do jedné aktivity může mít za následek úbytek socializace dětí, jako trávení času s přáteli, či interakci se členy opačného pohlaví. To mohou být rozhodující faktory při rozhodování dětí, při nástupu na střední školu. Nadměrný tlak zapojit se do sportovní činnosti může podobným způsobem ubírat čas od studování a soustředění se na získávání dobrých známek. Na konec náš současný sportovní model nemusí podporovat touhu dětí hrát pouze pro zábavu. Proto se může stát, že k účasti n sportovní aktivitě budou vybízeny pouze děti, které mají šanci se dostat na elitní úroveň a další děti budou odkázány k hledání alternativních možností (Montesano et al. 2016).

Strukturální omezení: 1) Zranění: Podle „Centra pro kontrolu a prevenci nemocí“ bylo v letech 2001 až 2009 přibližně 2,7 milionu dětí do 20 let léčeno pro sportovní a rekreační zranění včetně dramatického nárůstu úrazů hlavy. Otřesy mozků z hraní fotbalu dětí mezi 10 až 14 lety se od roku 2000 do roku 2010 více než zdvojnásobily (Kelley a Carchia 2013). Každý rok více než 3,5 milionu mladých sportovců zažívá

sportovní zranění natolik vážné, že si vyžaduje lékařskou péči a přibližně 66% těchto zranění je dost vážných na to, aby vyžadovalo pozornost na pohotovosti. Některé děti se po zotavení vrací ke sportu, některé nikoliv. Rodiče nebo samotné děti nechtějí riskovat další zranění (Witt a Dangi 2018).

2) Nadměrné zneužití vlastního těla/vyhoření: Intenzivní, opakované používání určitých částí těla pro určité sportovní aktivity bylo spojeno s přetížením svalů nebo dokonce jejich prasknutí, či přetržení. Strand a Stubbe (2016) tvrdí, že mnoho dětí je pod tlakem prostřednictvím svých rodin nebo trenérů, aby trénovali ještě více, což může vést k vyhoření a případnému předčasnému ukončení sportovní činnosti.

3) Nedostatek herních příležitostí: Postupy a rozhodnutí trenérů se často zaměřují na to, aby nejlepší hráči dosáhli maximálního herního vytížení, kvůli dosažení vítězství. To může ostatní hráče vyhnat z týmu nebo dokonce rovnou ze sportu (Fraser-Thomas et al. 2008b).

4) Pocit že účast na sportu je příliš svazována pravidly a že není moc možností si jen tak zahrát nebo prostě být dítětem: Sporty, které stojí na přísných časových harmonogramech a přísném dodržování pravidel, mohou u dětí vyvolat pocit ztráty samostatnosti a spontánnosti. Děti mohou ztratit potěšení ze hry, kterého dosáhli obyčejnou hrou v parku, bez tlaku ze strany dospělých a dodržování pravidel a postupů (Martens 2012).

5) Cena: Mnoho sportů vyžaduje značné finanční investice. Samotné náklady mohou vést děti z chudých komunit k tomu, že sport nezačnou hrát vůbec nebo pokud si náklady nakonec nemohou dovolit, musí děti přestat navštěvovat sportovní aktivitu.

Witt a Dangi (2018) podle jejich poznatků založených na současném výzkumu navrhli několik řešení jak snížit ukončování sportovních aktivit u mladistvých a zvýšit jejich dlouhodobé zapojení do sportu:

- Přesměrování sportovních cílů pouze od vítězství k zábavě
- Nalezení rovnováhy v zapojení rodičů
- Podpora pro hraní více sportů
- Dovolit dětem aby měli samostatnost a úplnou kontrolu nad vlastními zkušenostmi ze hry
- Podporovat pravidla, která dávají šanci hrát každému dítěti
- Snížit tlak od rodičů zaměřený na vyhrávání jejich potomků

- Rodiče by se měli vyhnout žití svého sportovního snu skrze svoje vlastní děti
- Účast na sportovních aktivitách by měla začít v přiměřeném věku, ne zbytečně brzy

3. Metodika práce

V sekci metodologie se zaměříme na to, jakým způsobem jsme se dopracovali k výsledkům výzkumu a jakých metod bylo použito. Pro tuto práci byla vybrána kombinace metod, použitých v předchozích výzkumech, jejichž výsledky jsou analyzovány a interpretovány v teoretické části. S těmito výsledky, jsou porovnány naše výsledky v sekci diskuze.

3.1 Cíl výzkumu

Hlavním cílem výzkumu v této bakalářské práci je, za pomoci elektronického dotazování se pokusit najít hlavní důvody, proč děti a mládež mužského pohlaví ve věku 13 – 18 let předčasně končí s provozováním organizovaného fotbalu.

3.2 Zdroje dat

Zdrojem dat výzkumu bakalářské práce jsou data primární, získaná výsledkem vlastního elektronického dotazování. Je to způsobeno, jak nedostatkem dat sekundárních, tak rovněž rozhodnutím při výběru téma práce, kdy jsme se s vedoucím práce domluvili na získání dat vlastních.

3.3 Metody a techniky sběru dat

Po konzultaci bylo rozhodnuto o kvantitativní metodě elektronického dotazování. Výhodou této metody je jednoduchost tvorby samotného dotazníku. Rovněž také snadnost distribuce dotazníku mezi co největší počet respondentů díky sociálním sítím a internetu jako takovému. Nevýhodou je neosobní přístup, kdy zadavatel dotazníku nemůže dovysvětlit některé otázky, které mohou být například nepochopeny nebo špatně interpretovány.

Po provedené pilotní studii, jejíž detaily jsou uvedeny níže, sběr dat probíhal od 8. 6. 2020 do 28. 6. 2020. Dotazník byl nejprve propagován autorem práce na sociální síti Facebook, kde ho autor sdílel skrze svůj profil a rovněž osobně zaslal lidem, o kterých věděl, že se jich dotazník přímo týká. Dotazník byl také sdílen v sekci komentářů na stránce věnované evropskému fotbalu eurofotbal.cz, pod články Premier League – Preview 31. kola, Premier League v kostce: 30. kolo, LaLiga – Preview 31. kola, Češi v zahraničí: Škoda v klubu kanonýrů, Vaněček se trefil dvakrát (eurofotbal.cz, 2020). Zde byl dotazník sdílen pro potřeby získání dodatečných respondentů. Dále byl sdílen s lidmi z FAČR, kteří ho distribuovali do FB skupiny fotbaloví trenéři mládeže a bývalým hráčům ročníku 1998.

3.3.1 Výběr vzorku

Po konzultaci s vedoucím práce, jsme stanovili minimální počet respondentů na 100. Toto číslo nám přišlo adekvátní vzhledem k specifickému zaměření výzkumu, kdy se dotazování týká pouze mládeže mužského pohlaví. Dále je vzorek limitován věkem, ve kterém dotyčný skončil s fotbalem, který byl stanoven na 13-18 let. Dívky nebyly zařazeny do výzkumu, aby nedošlo k příliš velké oblasti výzkumu, vzhledem k typu práce a schopnostem autora.

3.4 Struktura dotazníku

Jako vzor pro náš dotazník posloužil „*Questionnaire of reasons for attrition*“ od Gould et al. (1982), který sice je staršího data, ale je využíván ve výzkumech, které se týkají předčasného ukončování sportovní aktivity mládeže, jako jsou například Salguero et al. (2004), Rottensteiner et al. (2013) a Monteiro et al. (2017). Obrázek č. 1 ukazuje originální otázky ze zmíněného dotazníku.

Obrázek č. 1: Otázky dotazníku studie

<i>Item</i>	<i>Mean</i>
Had other things to do	2.77
Did not like the coach	2.40
Not enough team spirit	2.18
No teamwork	2.00
Did not get enough recognition	1.91
Not interested in me	1.90
The training was too hard	1.87
Was not popular	1.85
Did not like to compete	1.84
Did not win enough	1.84
Not as good as wanted to be	1.83
Did not compete enough	1.82
Not enough fun	1.78
My skills did not improve	1.77
Not able to be with my friends	1.76
Did not feel important enough	1.76
Not in good enough shape	1.75
Wanted to play another sport	1.75
Did not travel enough	1.75
Not exciting enough	1.74
Did not like being on the team	1.71
Friends no longer compete	1.72
Did not like the pressure	1.71
Parents or friends no longer wanted me to compete	1.66
It was boring	1.40
Did not receive enough rewards	1.58
Did not meet new friends	1.52
I was too old	1.40
Did not like the awards	1.61

Zdroj: (Molinero et al. 2009)

Otázky byly přeloženy do českého jazyka s důrazem na jejich co největší srozumitelnost. Některé otázky byly vynechány, protože se, podle našeho subjektivního názoru, nehodily do českého fotbalového prostředí. Jako příklad lze uvést otázku „*Did not like the awards*“, kdy po konzultaci s vedoucím práce, jsme se rozhodli, že v českém prostředí se nerozdává takové množství cen, aby to byl důležitý faktor. Otázka „*I was too old*“ byla vyřazena z principu výzkumu, který se týká dětí a mládeže. Dotazník byl doplněn o otázky, na téma, u kterých nám přišlo, že je originální verze dotazníku vynechala a které by mohli být, dle našeho subjektivního názoru, důležitými faktory pro sportování např. „*Utrpěl jsem zranění, které mi neumožnilo nadále sportovat*“, „*Byl jsem často zraněný*“. Otázky týkající se finanční situace „*Neměl jsem peníze na vybavení (kopačky, chrániče, oblečení)*“ a „*Neměl jsem peníze na oddílové příspěvky*“. Dále byly přidány otázky „*Skončil jsem kvůli přítelkyni/přítelovi*“, „*Tréninky byly daleko, nebavilo mě na ně dojíždět*“ a „*Měl jsem jiný důvod ke skončení*“. Tři doplňující otázky, na určení věkové kategorie, kdy sportovec s fotbalem skončil, úrovně na které naposledy hrál a týmu za který hrál naposledy.

Po vzoru Fraser-Thomas et al. (2008) a jejich studie „*Zkoumání ukončení a pokračování sportovní aktivity v dospívání z pohledu vývoje osobnosti*“ byl použit stejný věkový rozsah u tázaných sportovců 13 – 18 let. Dotazník byl konstruován retrospektivně, takže i osoby starší, které skončili již dříve a byli staršího věku, mohli dotazník vyplnit.

Otázka „*Utrpěl jsem zranění, které mi neumožnilo nadále sportovat*“ byla uzavřená otázka s možností odpovědi ano/ne. Otázky „*Měl jsem jiný důvod ke skončení*“ a „*Za jaký tým jste hrál naposledy*“ byly otázky otevřené, kdy druhá zmíněná byla nepovinná. Otázka „*Na jaké úrovni jste hrál, když jste skončil?*“ měla tři možnosti odpovědi a to: 1) Krajská – Přebor a nižší 2) Česká a Moravskoslezská divize/liga 3) Celonárodní 1. liga. Otázka „*Ve které věkové kategorii jste skončil s fotbalem?*“ čtyři možnosti: 1) Mladší žáci 2) Starší žáci 3) Mladší dorost 4) Starší dorost. Zbýlý počet otázek byl vyplňován formou pětibodové Likertovy škály, kde možnosti byli 1 – Velmi nedůležité, 2 – Nedůležité, 3 – Mírně důležité, 4 – Důležité, 5 – Velmi důležité. Celkový počet otázek byl 35.

3.4.1 Operacionalizace

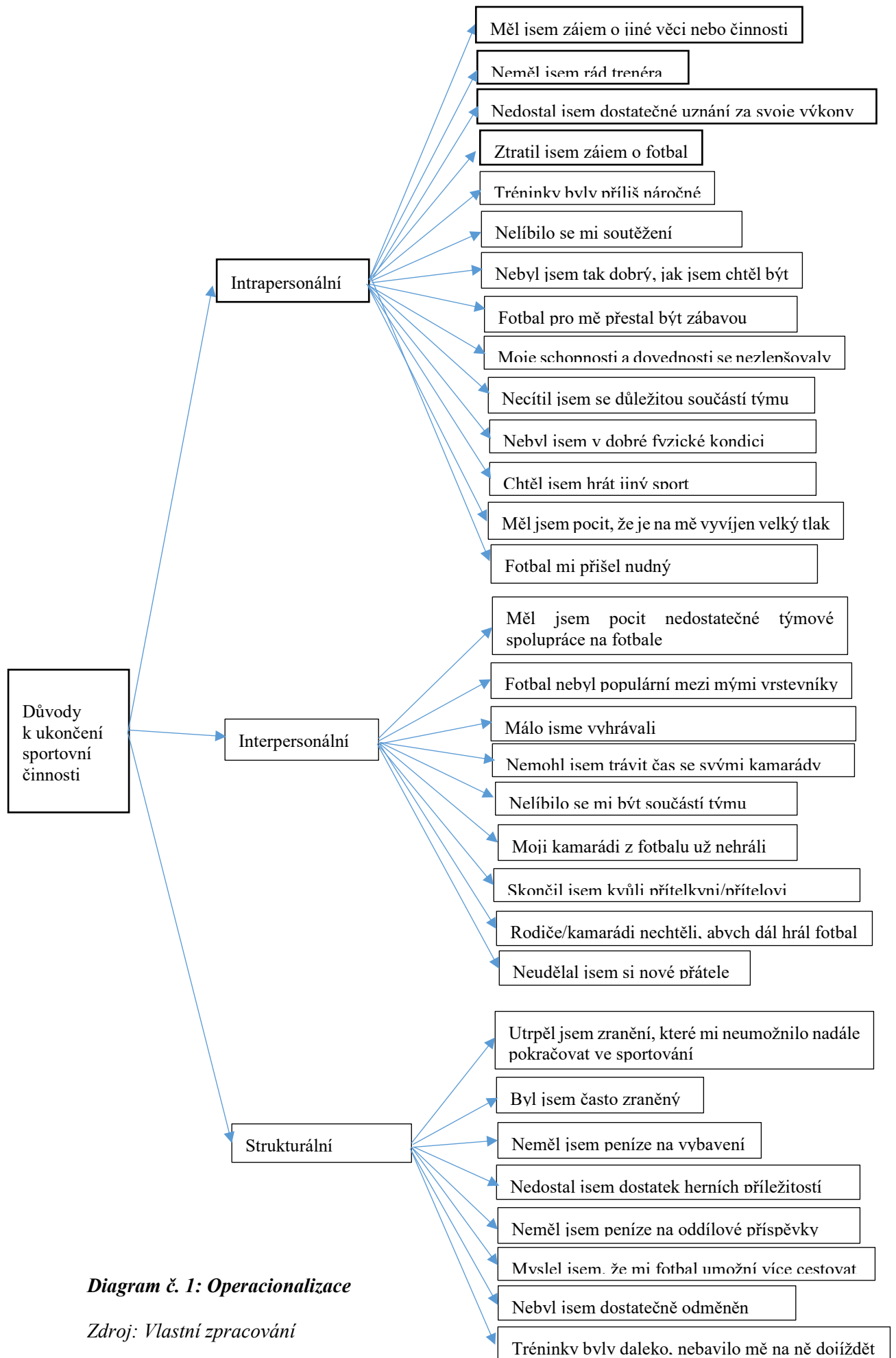

Diagram č. 1: Operacionalizace

Zdroj: Vlastní zpracování

Po vzoru studie Crawford et al. (1991), která je rovněž citována v nedávných studiích na téma omezení volnočasových aktivit např. Cho a Price (2018), Rich et al. (2019) a Witt a Dangi (2018), jsme rozdělili otázky do tří hlavních kategorií: 1) Intrapersonální důvody k ukončení sportovní činnosti 2) Interpersonální důvody k ukončení sportovní činnosti 3) Strukturální důvody k ukončení sportovní činnosti. Celkový počet takto rozdělených otázek je 31.

3.4.2 Pilotáž

Před zveřejněním dotazníku 31. 5. 2020 proběhla pilotní studie, kdy byl dotazník rozeslán 10 osobám. Na jejich doporučení se provedlo několik drobných úprav, které přispěly k podobě finální verze dotazníku. Jako příklad lze uvést změnu v otázce „*Utrpěl jsem zranění, které mi neumožnilo nadále sportovat*“, která v původní verze byla rovněž hodnocena Likertovou škálou, ale po doporučení se změnila na uzavřenou otázku s možností odpovědi ano/ne. Fundamentální problém s podobou dotazníku nebyl, celkově byl srozumitelný a doba jeho vyplňování nebyla dlouhá. Název dotazníku byl rovněž změněn na základě pilotáže z původního názvu „*Proč děti a mládež končí s fotbalem*“ na finální podobu „*Proč mládež končí s organizovaným fotbalem*“.

3.5 Analýza dat

Po uzavření dotazníku 28. 6. 2020 byla výsledná vytažena data ze serveru survio.cz, skrz který byl dotazník vytvořen, v souboru typu Excel. Veškeré získané data byly analyzovány deskriptivní statistikou. Ze sesbíraných odpovědí bylo vybráno několik otázek, ze kterých byly vytvořeny grafy, které jsou následně popsány ve výsledkové části bakalářské práce. K těmto otázkám měl autor práce osobní vztah nebo byly v kontrastu s výsledky jiných studií. Následně bylo vybráno několik odpovědí na otevřenou otázku „*Měl jsem jiný důvod ke skončení*“, které byly zajímavé.

4. Výsledky

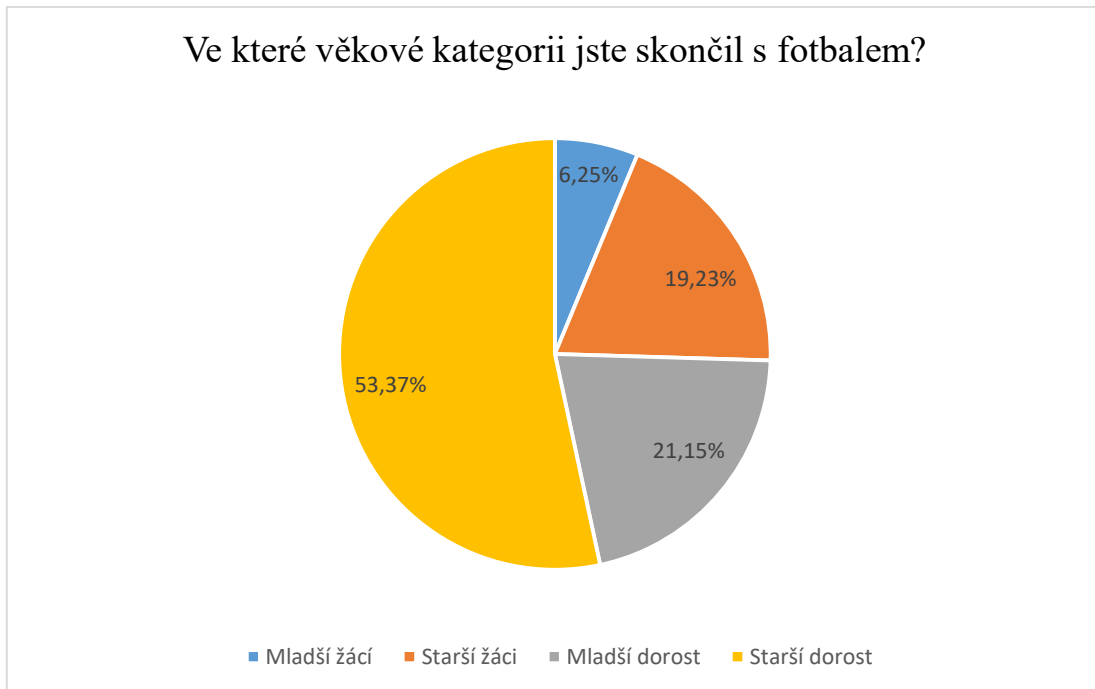
Výsledky jsou na grafech vyjádřeny v procentech z celkového počtu 208 respondentů.

4.1 Demografické grafy, celkové výsledky, doplňující grafy a odpovědi

4.1.1 Ve které věkové kategorii jste skončil s fotbalem?

Tato otázka je jedna z mála doplňujících. Její účel je jasný, tj. snaha autora zjistit ve kterém věku, respektive věkové kategorii mládež s fotbalem končí nejčastěji. Věkové kategorie v českém fotbale jsou popsány v teoretické části. Pro připomenutí je dělení, které se týká výzkumu pro tuto práci, mladší žáci 13 let, starší žáci 13 - 15 let, mladší dorost 15 – 17 let, starší dorost 18 let.

Graf č. 1: Ve které věkové kategorii jste skončil s fotbalem?

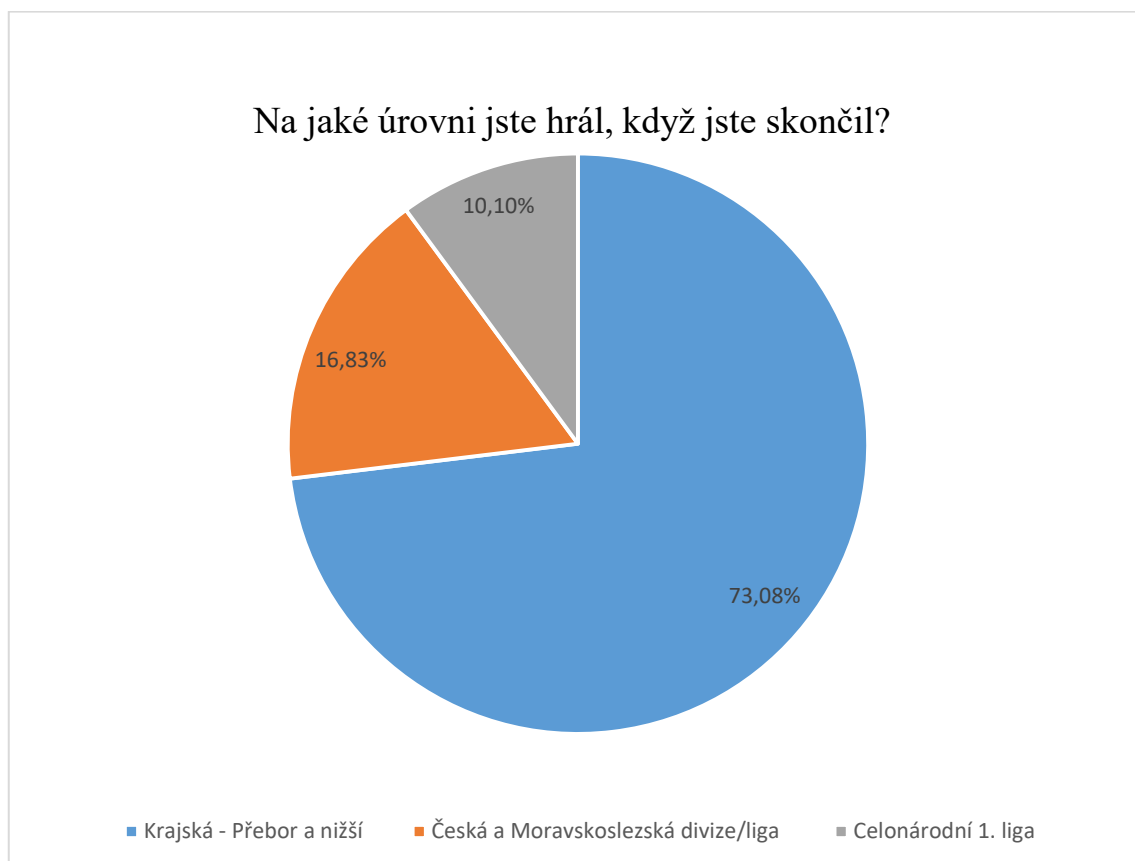
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 1 nám znázorňuje, v jaké věkové kategorii dotazovaní skončili s fotbalem. Nejmenší počet dotázaných skončil v kategorii „mladší žáci“, pouhých 6,25%. Vyrovnaný počet dotázaných končil v kategoriích „starší žáci“, konkrétně 19,23%, a „mladší dorost“, tady je to 21,15%. Více než polovina dotázaných skončila v kategorii „starší dorost“, procentuálně to odpovídá 53,37%.

4.1.2 Na jaké úrovni jste hrál, když jste skončil?

System soutěží je rovněž podrobně popsán v teoretické části. I zde si připomeneme základní rozdělení soutěží mládeže v České republice. V kategorii mladších žáků jsou tři soutěžní úrovně, nejnižší z nich je okresní, kterou řídí okresní fotbalové svazy. Vyšší úroveň je krajská, kterou řídí krajské fotbalové svazy a nejvyšší je Česká a moravskoslezská liga mladších žáků, kterou řídí Řídící komise pro Čechy, respektive Moravu. Ve starších žácích se nám tento systém rozroste o úroveň divizí, které spadají pod Řídící komisi pro Čechy/Moravu. Od mladšího dorostu přibude poslední úroveň, ta nejvyšší, 1. liga mladšího a staršího dorostu. Tuto úroveň soutěží řídí Výkonný výbor FAČR. Pro úplnost, takto vypadá rozložení úrovní soutěží staršího dorostu, seřazené od nejnižší úrovně: okresní soutěže, krajské, Česká a Moravskoslezská divize, Česká a Moravskoslezská liga a 1. liga, která je celonárodní. Okresní a krajské soutěže jsou ještě rozděleny na několik úrovní.

Graf č. 2: Na jaké úrovni jste hrál, když jste skončil?

Zdroj: Vlastní zpracování

Na grafu č. 2 jsme se dozvěděli, že velká většina bývalých fotbalistů je z krajské nebo okresní úrovně, což není překvapením, vzhledem k tomu, že na této úrovni je nejvíce

fotbalistů. Číselně vyjádřeno je to 73,08%. Rovněž lze předpokládat, že při podrobnějším výzkumu, by se dali najít velké rozdíly mezi procentem hráčů, co skončí ve špičkových týmech na ligové úrovni, v kategorii např. mladšího dorostu a procentem hráčů, co skončí ve stejné kategorii na úrovni krajského přeboru.

4.1.3 Zastoupení klubů

Otázka „*Za který tým jste hrál naposledy?*“ byla otevřená dobrovolná otázka. Z celkového počtu 208 vyplněných dotazníků, 158 dotázaných na otázku odpovědělo. Jeden dotázaný si nepřál zveřejnit, i přes anonymitu dotazníku „*Nechci zveřejňovat, ale I. B třída v Jihomoravském kraji*“. Jiný dotázaný pouze vypsál „*I. A třída*“. Nejčastěji zmíněným týmem byla „*SK Aritma Praha*“ a to celkově osmkrát. Týmy „*ČAFC Praha*“ a „*AFK Slavoj Podolí*“ byly vypsány shodně třikrát. „*TJ Sokol Troja*“ s čtyřmi vyplněními, a „*Loko Vltavín*“ se dvěma vyplněními jsou dotazníky vyplněny na osobní žádost autora. Ostatní týmy se vyskytovaly pouze jednou a mezi ty zajímavější, dle autorova mínění, patří „*SK Sigma Olomouc*“, „*Bohemians Praha 1905*“ dvakrát, „*FC Viktoria Plzeň*“ rovněž zmíněna dvakrát, stejně jako „*FK Meteor Praha VIII*“. Dále „*FK Varnsdorf*“, „*FK Fotbal Třinec*“ a „*FC Baník Ostrava*“. Ze Slovenské republiky byl zmíněn například „*MŠK Iskra Petržalka*“.

4.1.4 Celkové výsledky

Tabulka č. 7 nám ukazuje celkové výsledky výzkumu. Hodnota v tabulce je průměrné hodnocení od všech respondentů, seřazené podle nejčastějšího označení „*Velmi důležité*“, které má nejvyšší hodnotu 5. Nejdůležitějším důvodem je „*Měl jsem zájem o jiné věci nebo činnosti*“, kdy společně s „*Hrát fotbal pro mě přestalo být zábavou*“ jsou jedinými důvody, které se přehoupí přes průměrnou hodnotu 3. Nejméně důležitý, pro českou mládež byl důvod „*Neměl jsem peníze na oddílové příspěvky*“. Druhé tvrzení, týkající se financí „*Neměl jsem peníze na vybavení (kopačky, chrániče, oblečení)*“ je čtvrté nejméně důležité, což dělá z fotbalu dostupný sport, pro všechny sociální vrstvy.

Z prvních deseti nejdůležitějších důvodů pro skončení s fotbalem je jich sedm intrapersonálních, dva interpersonální a jeden strukturální. Strukturálním důvodem je „*Nedostal jsem dostatek herních příležitostí*“, interpersonální důvody jsou „*Nemohl jsem trávit čas se svými kamarády*“ a „*Měl jsem pocit nedostatečné týmové spolupráce na fotbale*“.

Tabulka č. 7: Celkové výsledky

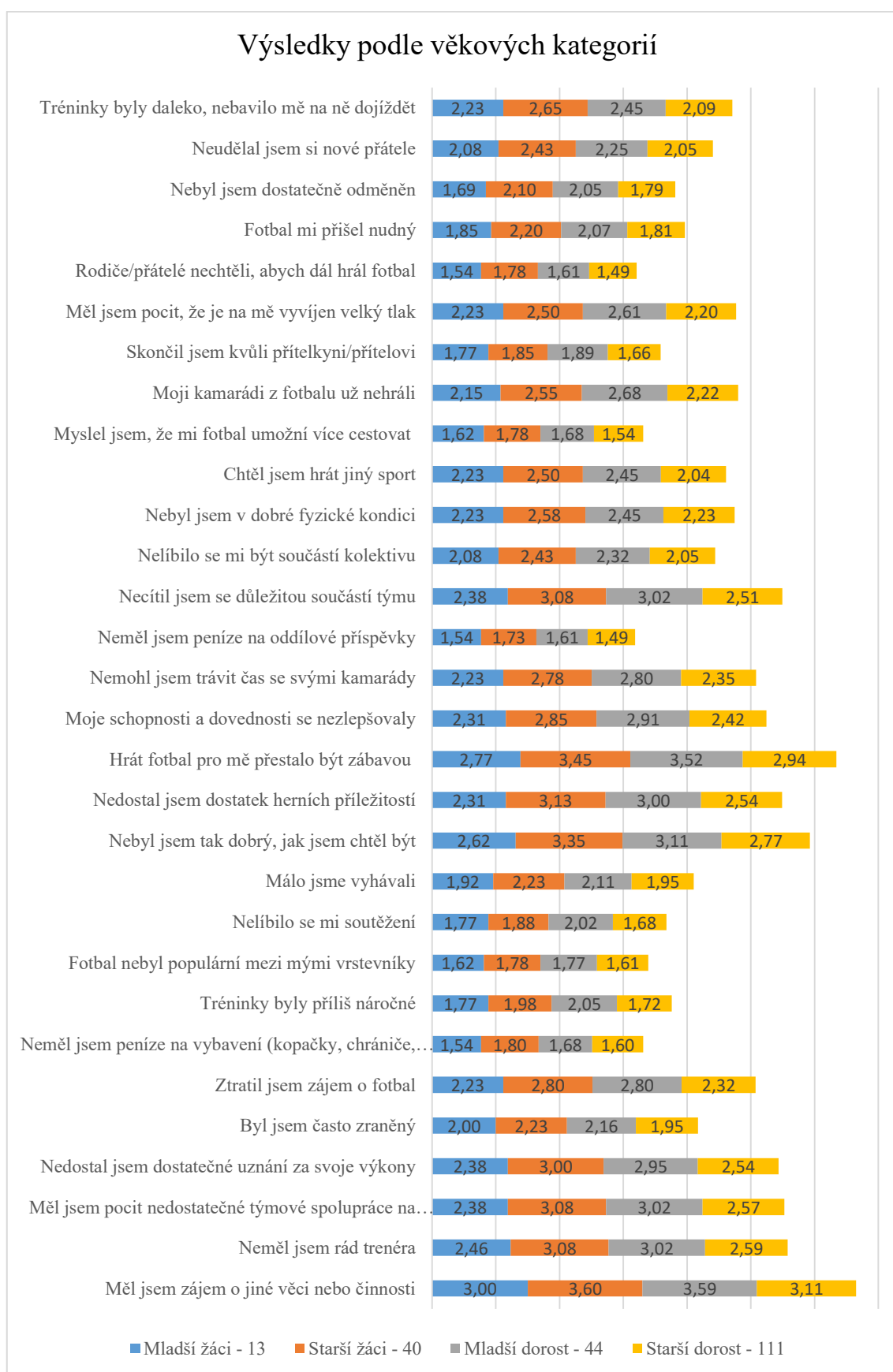
Měl jsem zájem o jiné věci nebo činnosti	3,30
Hrát fotbal pro mě přestalo být zábavou	3,15
Nebyl jsem tak dobrý, jak jsem chtěl být	2,95
Neměl jsem rád trenéra	2,77
Měl jsem pocit nedostatečné týmové spolupráce na fotbale	2,75
Nedostal jsem dostatek herních příležitostí	2,74
Necítil jsem se důležitou součástí týmu	2,72
Nedostal jsem dostatečné uznání za svoje výkony	2,71
Moje schopnosti a dovednosti se nezlepšovaly	2,60
Nemohl jsem trávit čas se svými kamarády	2,52
Ztratil jsem zájem o fotbal	2,50
Moji kamarádi z fotbalu už nehráli	2,38
Měl jsem pocit, že je na mě vyvíjen velký tlak	2,35
Nebyl jsem v dobré fyzické kondici	2,34
Tréninky byly daleko, nebavilo mě na ně dojíždět	2,28
Chtěl jsem hrát jiný sport	2,23
Nelíbilo se mi být součástí kolektivu	2,18
Neudělal jsem si nové přátele	2,16
Byl jsem často zraněný	2,05
Málo jsme vyhrávali	2,03
Fotbal mi přišel nudný	1,94
Nebyl jsem dostatečně odměněn	1,90
Tréninky byly příliš náročné	1,84
Nelíbilo se mi soutěžení	1,80
Skončil jsem kvůli přítelkyni/přítelovi	1,75
Fotbal nebyl populární mezi mými vrstevníky	1,68
Neměl jsem peníze na vybavení (kopačky, chrániče, oblečení)	1,65
Myslel jsem, že mi fotbal umožní více cestovat	1,62
Rodiče/přátelé nechtěli, abych dál hrál fotbal	1,57
Neměl jsem peníze na oddílové příspěvky	1,56

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.5 Výsledky podle věkových kategorií

Graf č. 3 nám ukazuje srovnání důležitosti důvodů podle věkových kategorií, ve které dotazovaní skončili s hraním organizovaného fotbalu. U některých otázek můžeme vyzorovat největší rozdíly mezi kategorií mladších žáků a žáků starších. Mezi staršími žáky a mladší dorostem jsou rozdíly důležitosti minimální a výsledné hodnoty jsou si velmi podobné. Ve starším dorostu se důležitost důvodů, u kterých nastal největší skok, vrací na hodnoty podobné hodnotám u mladších žáků. Je možné, že je to dáno vzorkem nebo je to podobná změna v prioritách, jako mezi mladšími a staršími žáky.

Graf č. 3: Výsledky podle věkových kategorií

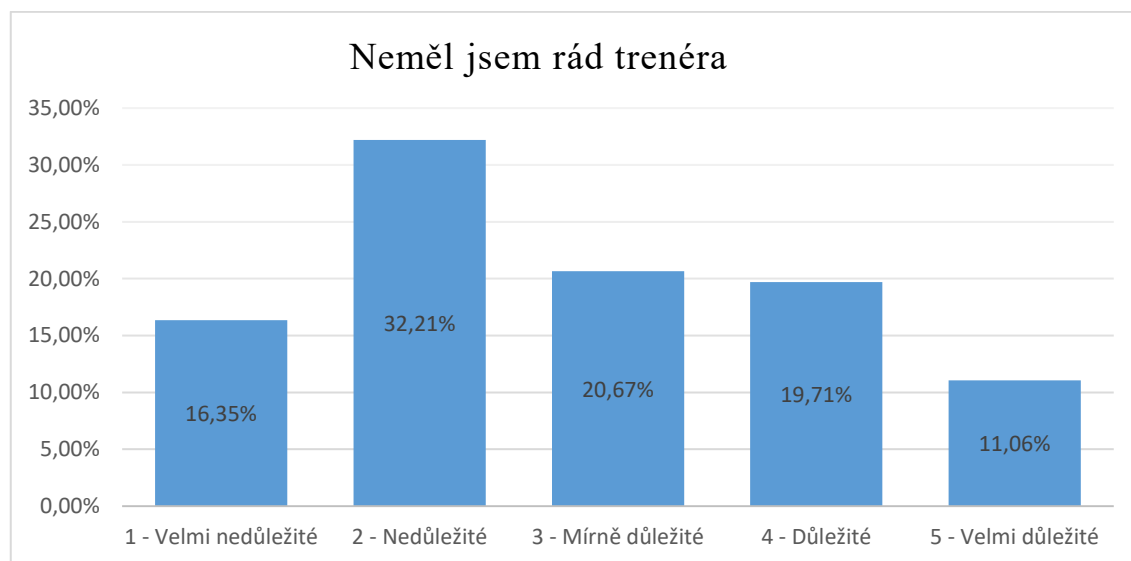
Zdroj: Vlastní zpracování

V grafu č. 3 můžeme zpozorovat velký nárůst v důležitosti například u otázek „Měl jsem pocit nedostatečné týmové spolupráce“, „Měl jsem zájem o jiné věci nebo činnosti“, „Neměl jsem rád trenéra“, „Nedostal jsem dostatečné uznání za svoje výkony“, „Necítil jsem se důležitou součástí týmu“ a „Nebyl jsem tak dobrý, jak jsem chtěl být“.

4.2 Intrapersonální důvody

4.2.1 Neměl jsem rád trenéra

Graf č. 4: Neměl jsem rád trenéra

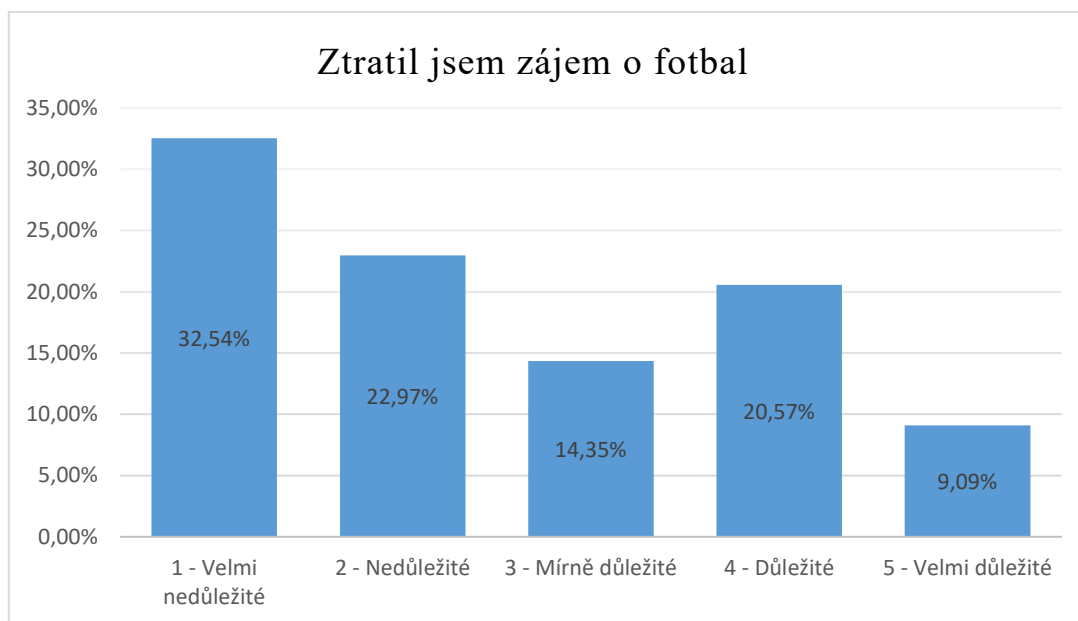
Zdroj: Vlastní zpracování

Na grafu č. 4 vidíme, že nejvíce respondentů, konkrétně 32,21%, považuje za interpersonální důvod „Neměl jsem rád trenéra“ jako „Nedůležité“. Nejméně respondentů označilo tento důvod za „Velmi důležité“ a to 11,06%. Postava trenéra je na čtvrtém místě v celkových výsledcích a je velmi důležitým faktorem v rozhodování mládeže, zda pokračovat v hraní fotbalu.

4.2.2 Ztratil jsem zájem o fotbal

U grafu č. 5 až 32,54% odpovídajících označilo ztrátu zájmu o fotbal jako „Velmi nedůležitý“ faktor při jejich rozhodování. 22,97% jako „Nedůležité“, ale zároveň velmi podobný počet lidí ho označilo jako „důležitý“ 20,57%. Za „mírně důležité“ tento důvod označilo 14,35% lidí a nejméně odpovídajících by tento důvod označilo jako „Velmi důležité“ a to pouhých 9,09%. Ztráta zájmu o fotbal je na celkovém 11. místě, co se důležitosti týká.

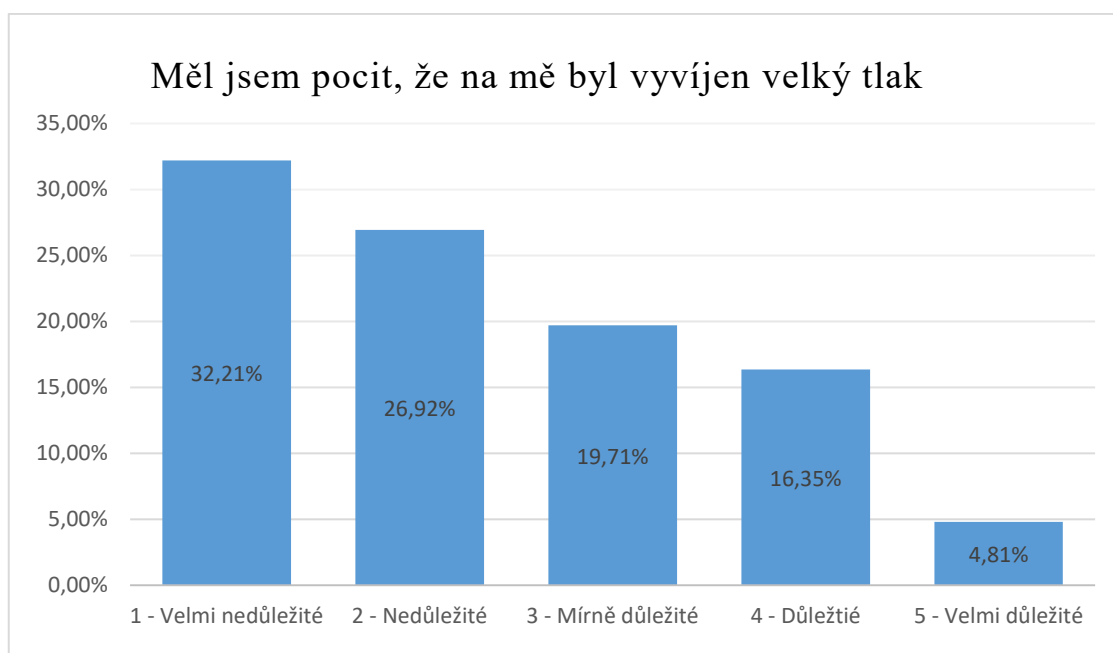
Graf č. 5: Ztratil jsem zájem o fotbal

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.3 Měl jsem pocit, že je na mě vyvíjen velký tlak

Graf č. 6: Měl jsem pocit, že na mě byl vyvíjen velký tlak

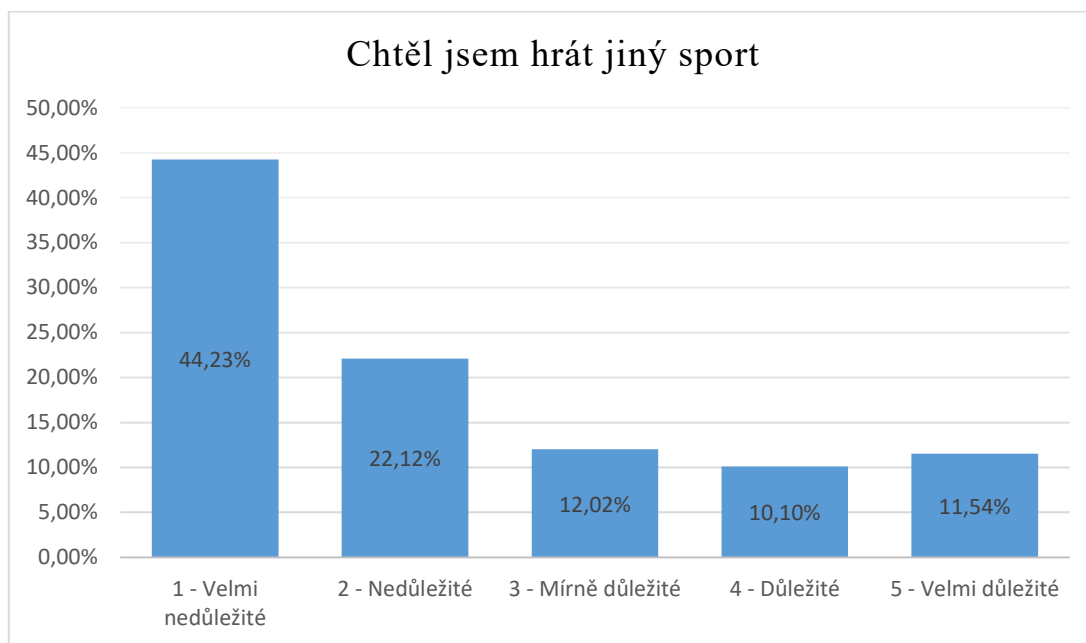
Zdroj: Vlastní zpracování

Na grafu č. 6 můžeme vidět, že jako „*Velmi důležité*“ ho označil nízký počet 4,81% dotázaných. Dohromady s „*Mírně důležité*“ a „*Důležité*“ to nicméně dohromady tvoří solidních 40,87% procent, kdy dotázaní cítili tlak na svoji osobu, ze strany trenérů,

spoluhráčů nebo rodičů. Stále ale celých 59,13% dotázaných tento faktor nepovažuje jako důležitý. Konkrétně 32,21% ho označilo jako „*Velmi nedůležitý*“.

4.2.4 Chtěl jsem hrát jiný sport

Graf č. 7: Chtěl jsem hrát jiný sport

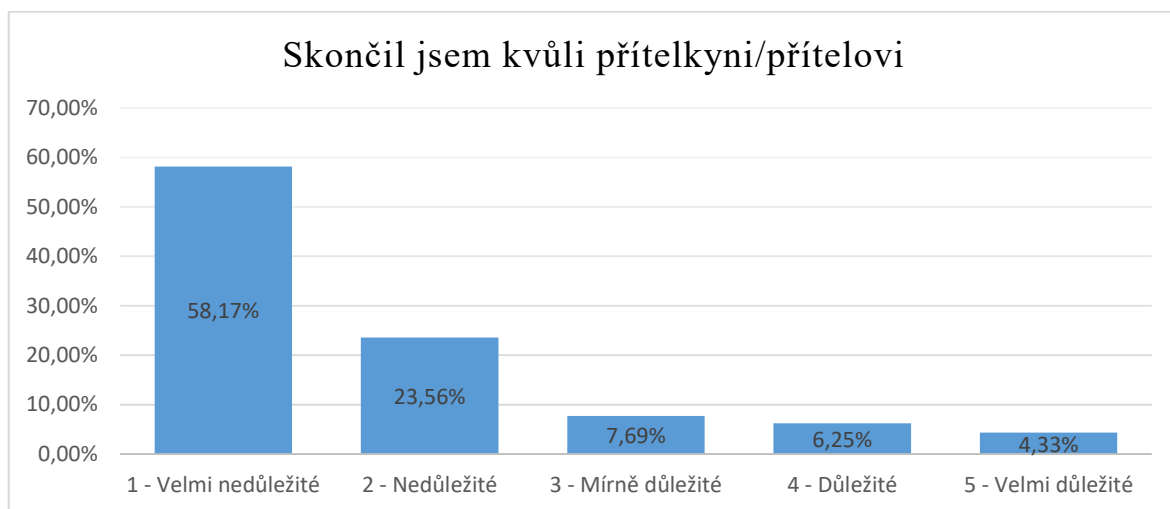
Zdroj: Vlastní zpracování

Na grafu č. 7 můžeme vidět, že tento důvod považuje 11,54% dotazovaných za „*Velmi důležité*“, „*Důležité*“ v 10,10% případů, „*Mírně důležité*“ byl pro 12,02% dotazovaných. Nejvíce respondentů označilo možnost „*Velmi nedůležitě*“ u tohoto důvodu a to celých 44,23%. Jako „*nedůležitě*“ označilo tento důvod ke skončení 22,12%. Tyto výsledky můžeme přičíst tomu, že tzv. léta vzorkování měli v tuto dobu sportovci již za sebou, byli rozhodnuti hrát fotbal a poté se rozhodli věnovat jiným, nesportovním aktivitám.

4.3 Interpersonální důvody

4.3.2 Skončil jsem kvůli přítelkyni/přítelovi

Graf č. 8: Skončil jsem kvůli přítelkyni/přítelovi

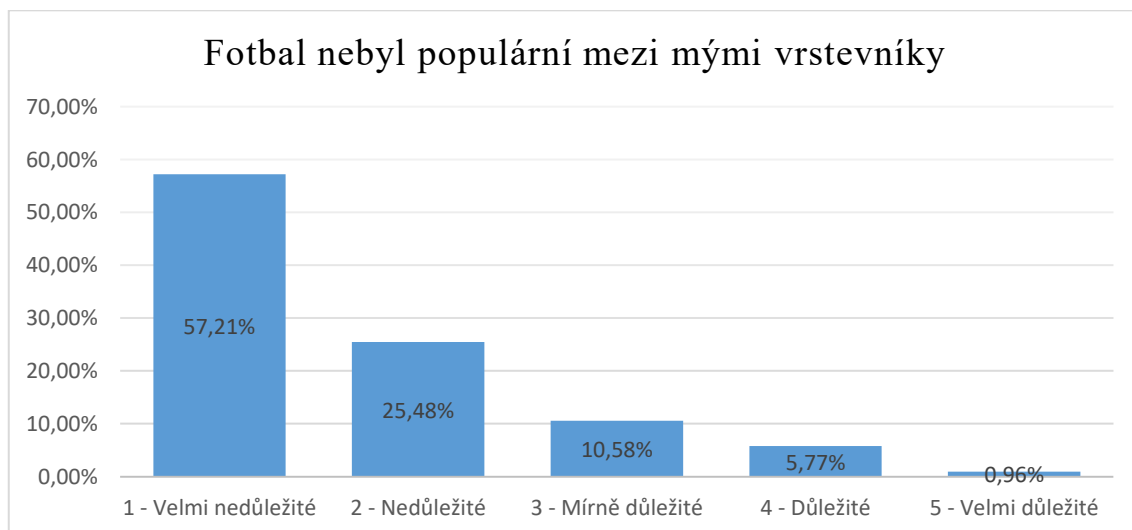

Zdroj: Vlastní zpracování

Na grafu č. 8 vidíme, že jako „*Velmi nedůležité*“ byl faktor přítelkyně/přítele označen v 58,17%, jako „*Nedůležité*“ ho označilo 23,56% dotázaných. Další tři možnosti dohromady „*Mírně důležité*“, „*Důležité*“ a „*Velmi důležité*“ dohromady tvoří pouze 18,27%, což je méně než samotná možnost „*Nedůležité*“. Jednou z příčin nedůležitosti vlivu přítelkyně nebo přítele na rozhodnutí o ukončení sportovní aktivity, fotbalu v našem případě, může být nízký věk. Existuje vysoká pravděpodobnost, že respondenti, kteří ukončili v mladších nebo starších žácích, ještě nebyli romanticky aktivní.

4.3.2 Fotbal nebyl populární mezi mými vrstevníky

Graf č. 9: Fotbal nebyl populární mezi mými vrstevníky

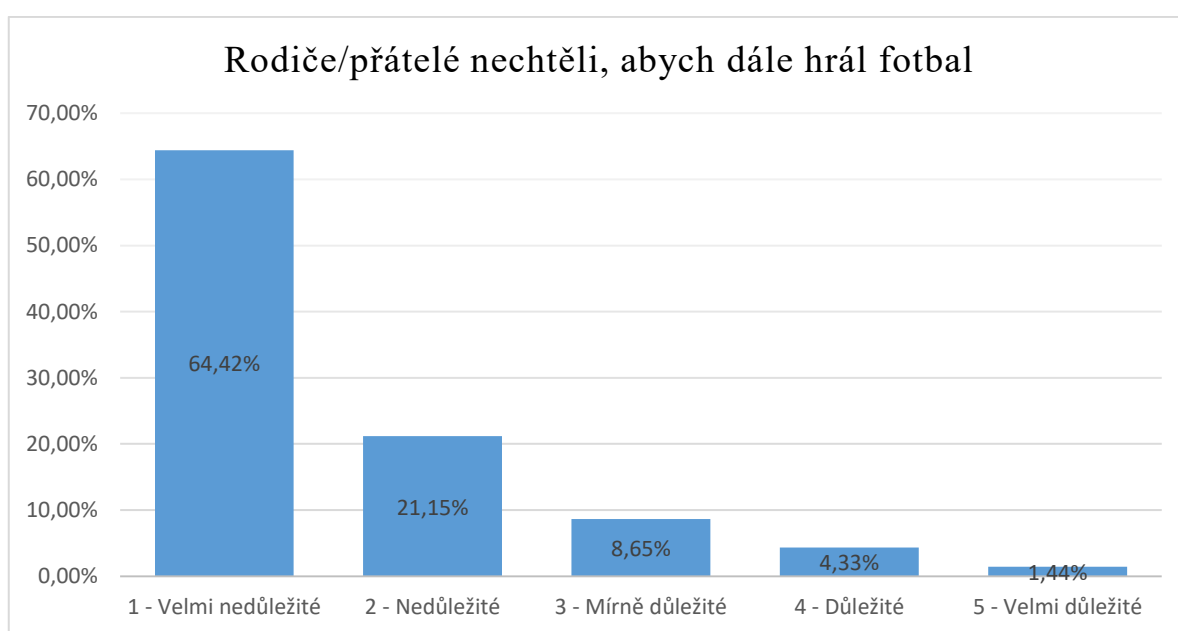

Zdroj: Vlastní zpracování

V grafu č. 9, který nám prezentuje výsledky na otázku „*Fotbal nebyl populární mezi mými vrstevníky*“ můžeme vidět, že pouhé 0,96% procent dotazovaných by tuto příčinu označilo jako „*Velmi důležité*“. Naopak na opačné straně škály, možnost „*Velmi nedůležité*“ byla vybrána v 57,21% případů. Jako „*Nedůležité*“ tento důvod označuje 25,48%, „*Mírně důležité*“ 10,58% a jako „*Důležité*“ necelých 6% dotazovaných. Tento graf je prezentován ze zájmu autora samotného a z jeho vlastních zkušeností.

4.3.3 Rodiče/přátelé nechtěli, abych dále hrál fotbal

Graf č. 10: Rodiče/přátelé nechtěli, abych dále hrál

Zdroj: Vlastní zpracování

U grafu č. 10 vidíme, že vliv rodičů nebo přátel na ukončení sportovní aktivity byl zanedbatelný, jelikož 85,57% dotázaných tento důvod uvedlo jako nedůležitý, přesněji celých 60,42% ho označilo jako „*velmi nedůležité*“, což je naprostá většina a 21,15% ho označila jako „*nedůležité*“. Velmi nízkých 1,44% dotazovaných, tento důvod vybrala jako „*velmi důležité*“. Tyto výsledky nám ukazují, že rozhodnutí skončit s fotbalem vzešlo z vlastní hlavy toho daného bývalého fotbalisty a rodiče ve většině případů na své děti netlačí, co se hraní fotbalu týče. Společně s výsledky z grafu č. 6 „*Skončil jsem kvůli přítelkyni/přítelovi*“ lze dát dohromady, že rozhodnutí skončit s fotbalem je ve většině případů rozhodnutím dané osoby. Celkově je tento důvod označován jako druhý nejméně důležitý.

4.4 Strukturální důvody

4.4.1 Utrpěl jsem zranění, které mi neumožnilo nadále sportovat

Graf č. 11: Utrpěl jsem zranění, které mi neumožnilo nadále sportovat

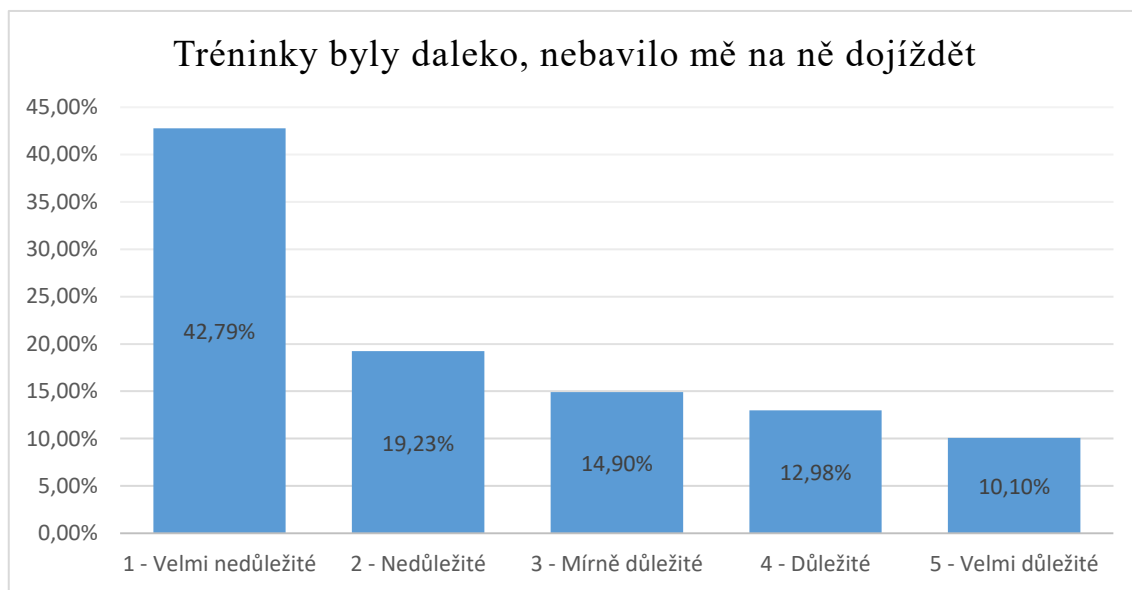

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 11 nám ukazuje, že celých 19% z dotazovaných muselo ukončit provozování sportovní aktivity, kvůli vážnému zranění, které jim nadále nedovolilo pokračovat ve hraní fotbalu. To znamená, že každý pátý sportovec co skončil s fotbalem, tak učinil ne kvůli svému rozhodnutí, ale protože k tomu byl donucen svojí zdravotní situací. Podle kategorií je to 1 respondent v mladších žácích, 8 ve starších žácích, 4 v mladším dorostu a 26 v dorostu starším.

4.4.2 Tréninky byly daleko, nebavilo mě na ně dojíždět

Graf č. 12: Tréninky byly daleko, nebavilo mě na ně dojíždět

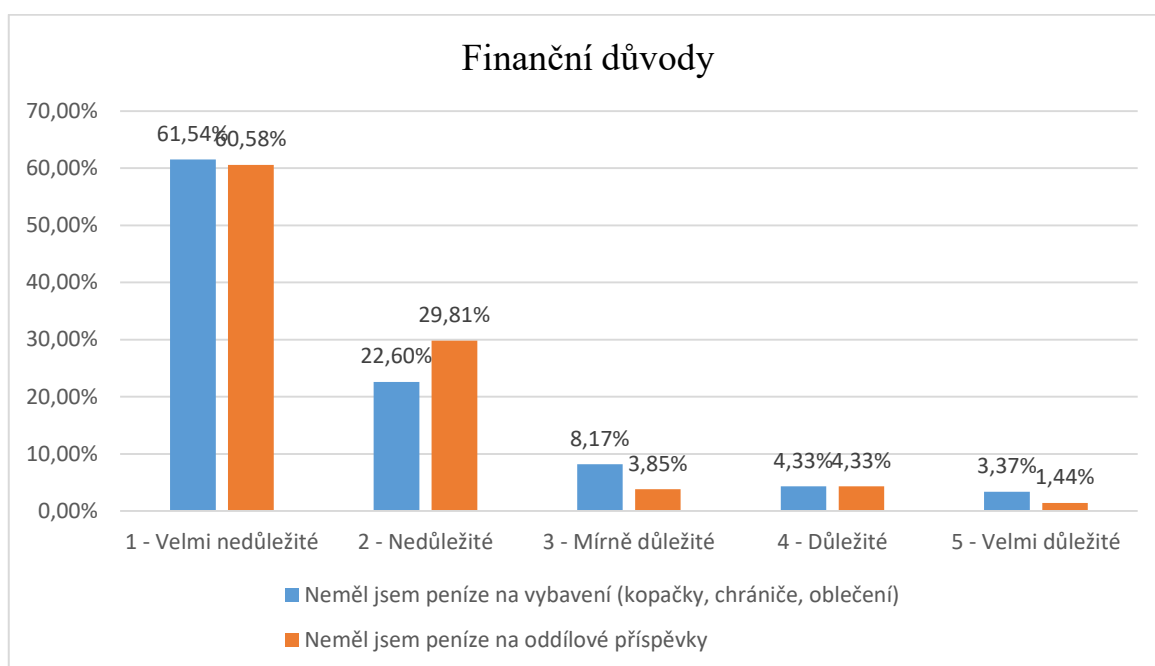
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 12 nám prezentuje výsledky z otázky „Tréninky byly daleko, nebavilo mě na ně dojíždět“. Zde je vidět, že až 42,79% respondentů tento faktor považuje „velmi nedůležité“, ale zbylé čtyři možnosti mají relativně vyrovnané výsledky. U možnosti „nedůležité“ je to 19,23%, 14,90% u „mírně důležité“, 12,98% u volby „důležité“, nakonec u volby „velmi důležité“ je to 10,10%, což z ní dělá nejméně volenou možnost. Tyto výsledky lze interpretovat, tak že přibližně 40% respondentů bydlelo na místech s dobrou dopravní dostupností, což by se týkalo především velkých měst, jako je Praha, Ostrava či Brno, kde cestovat po městě na trénink, není tak problematické, jako například dostat se do 20km vzdáleného města, z vesnice odkud jezdí autobus každou hodinu.

4.4.3 Srovnávací graf finančních důvodů

Následující graf č. 13 je spojením dohromady výsledků dvou různých otázek zaměřených na stejné téma. Jde o otázky týkající se finanční situace. První otázka zní „Neměl jsem peníze na vybavení (kopačky, chrániče, oblečení)“ a druhá „Neměl jsem peníze na oddílové příspěvky“. U těchto otázek byl u autora bakalářské práce předpoklad, že tento faktor nebude vůbec důležitý a tento předpoklad se potvrdil.

Graf č. 13: Finanční důvody

Zdroj: Vlastní zpracování

Na již zmíněném grafu č. 13 tak můžete vidět, že s velkým přehledem byla nejčastěji označována možnost „*Velmi nedůležité*“, 61,54% u otázky „*Neměl jsem peníze na vybavení (kopačky, chrániče, oblečení)*“ a 60,58% u otázky „*Neměl jsem peníze na oddílové příspěvky*“. Zajímavý, i když nepatrný rozdíl můžeme zpozorovat u možnosti „*Nedůležité*“, kdy tato možnost naznačuje, že oddílové příspěvky nejsou tolik důležitým faktorem, jako vybavení, které o kousek větší počet dotázaných označil jako „*Mírně důležité*“. Zanedbatelný počet dotázaných označil faktory týkající se financí jako „*Velmi důležité*“, konkrétně je to 1,44% u oddílových příspěvků a 3,37% u vybavení. Tento výsledek prezentuje, že finanční náročnost v českém fotbale není vůbec vysoká a že fotbal je tak sportem pro všechny společenské a sociální vrstvy.

4.5 Jiné důvody ke skončení

Na otázku „*Měl jste jiný důvod ke skončení?*“ bylo možné odpovědět buď výběrem odpovědi „*Ne*“ nebo v případě odpovědi „*Ano*“ byl dán prostor pro otevřenou odpověď. Tato otázka byla tedy polootevřená. Dále jsou prezentovány odpovědi, které se několikrát opakovali, ty jsou pak dále rozděleny určitých kategorií. Z celkového počtu 208 možných odpovědí celých 160 respondentů odpovědělo, že nemělo jiný důvod, než který byl uveden v dotazníku a 48 svůj důvod rozepsalo.

4.5.1 Studium

Studium jako příčina skončení s fotbalem bylo celkově vyplněno 14 krát, což z něj dělá nejčastěji se opakující důvod u otázky „Měl jste jiný důvod ke skončení?“. Jednoduchá odpověď „*Studium*“ nebo „*Škola*“ bylo celkově vyplněno 7 krát. Některé odpovědi byly spojeny i s jinými důvody například „*Po odchodu na střední jsem kvůli dojíždění nestíhal tréninky, navíc u nás nebyla kategorie dorostenců, takže po konci v SŽ bylo těžké se posunout dál*“ a „*stěhování se za studiem*“, tyto odpovědi tedy lze spojit s důvodem dojíždění a nově se objevujícím důvodem, kterým je chybějící tým ve věkové kategorii respondenta. Spojení s chybějícím týmem bylo zmíněno dvakrát „*Soustředění na studium střední školy. Náš klub byl následně rozpuštěn a většina místních (nedaleko dojíždějících) spoluhráčů hrálo za vedlejší vesnici*“.

4.5.2 Kolektiv

Druhá nejčastěji se opakující odpověď, byla s tématem kolektivu, kdy se dotazovaným nelíbilo, jakým směrem se jejich fotbalová společnost vyvíjí a to je donutilo ukončit fotbalovou aktivitu. Celkově byl nevyhovující kolektiv zmíněn 7 krát, bylo to například v případech „*Nedokázal jsem snášet pubertálně degenerující chování kdysi slušného kolektivu*“, „*Kolektiv v dorostu byl úplně jiný (horší) než v žácích*“ a „*Hlavním důvodem byly špatné vztahy se spoluhráči. Některé z nich bych popsal jako "vesnické burany" a s jejich stylem přemýšlení jsem se neztotožňoval*“. Jeden dotázaný specificky zmínil šikanu „*Spoluhráči mě neměli rádi a šikanovali mě*“.

4.5.3 Rozhodčí

Rozhodčí jsou zmíněni 4 krát. Je zajímavé, že dva z dotázaných mají negativní zážitky s rozhodčími a dva se rozhodčími sami stali, což jim nedovolilo pokračovat. Důvod je celkem logický, pískají zápasy, které by sami hráli, tudíž se to překrývá časově. Dvě odpovědi na negativní zkušenosti s rozhodčími „*Chyběla mi nestrannost rozhodčích i v soutěžích pro mladistvé. Znechutilo mi to pohled na amatérský fotbal*“ a „*Hrál jsem v týmu, kterému pravidelně nadržovali rozhodčí, nakloněná rovina bere radost ze samotné hry*“.

4.5.4 Práce

Celkový počet opakování jsou tři. 2 krát je práce pouze zmíněna, jednou byla odpověď rozsáhlejší „*Dospívání, příprava na opravdový život a povolání. Došlo mi, že fotbalem se žít nejde*“.

4.5.5 Trenér

Postava trenéra byla zmíněna dvakrát, jednou poněkud stroze „*Narážky trenéra – frustrace*“ a jednou barvitou odpovědí „*Pokud na vás někdo v 15 jen řve, bez toho, aniž by vás pochválil občas, tak je s tím trenérem něco špatně, někteří trenéři to až moc hrotí*“. Pro tyto respondenty byl důvod „*Neměl jsem rád trenéra*“ vysoko v jejich žebříčku hodnot.

4.5.6 Ostatní odpovědi

V této sekci autor uvádí několik odpovědí, které byly těžko zařaditelné nebo byly nějakým způsobem zajímavé. Zde je například odpověď „*Nejdůležitější důvod byla frekvence tréninků. Měl jsem trénink 5x týdně + zápas. V dorostenecké kategorii již bylo zřejmé, že se fotbalem neživím*“. Další zajímavou odpovědí s několika faktory dohromady je „*Asi to splňoval bod soupeření + náročné tréninky. Tréninky s fyzicky vyspělejšími spoluhráči v dorostu byly pokaždé o zlomenou nohu. Nebyl jsem na to ready*“. U následujícího respondenta lze očekávat vysokou důležitost u důvodu „*Rodiče/přátelé nechtěli, abych dál hrál fotbal*“, jelikož jeho odpověď zněla „*Naši po mě chtěli, abych se soustředil více na školu. Nestíhal jsem tréninky*“. Tento respondent vnímal tlak ze strany spoluhráčů a vedení nebo tomu minimálně napovídá jeho odpověď „*Až moc velký pocit odpovědnosti za výsledky týmu (hrál jsem na pozici brankáře)*“

5. Diskuze

Důvod s nejvyšší průměrnou důležitostí vyšel autorovi práce totožně s výsledky studií Molinero et al. (2006), Molinero et al. (2009), Rottensteiner et al. (2013). Bohužel důvod „*Měl jsem zájem o jiné věci nebo činnosti*“ by musel být předmětem samostatné studie, protože současná nabídka alternativních sportů, sportovních i nesportovních volnočasových aktivit, společně s vzestupem e-sportu, totiž tvoří fotbalu silnou konkurenci. Zároveň je tento natolik nekonkrétní, že se autor práce nerozhodl ho zařadit do výsledkové části k bližšímu prozkoumání. Autor souhlasí se studií od Rottensteiner et al. (2013), kde je doporučeno, aby se v budoucnu tento důvod více specifikoval, kvůli zjištění priorit, které se sportu nijak netýkají.

Zábava je citována jako jeden z nejdůležitějších důvodů pro ukončení sportovních aktivit (Kelley a Carchia 2013; Bengoechea et al. 2004). Může tedy být překvapením, že ve studii od Molinero et al. (2006), která zkoumá důvody, vedoucí ke konci sportování u mladých atletů ze Španělska, je důvod spojený se zábavou, až jedenáctý v pořadí a ve studii Molinero et al. (2009), která porovná fotbal s jinými týmovými sporty, dokonce až třináctý. V této práci se důvod „*Hrát fotbal pro mě přestalo být zábavou*“ umístil druhý v pořadí, kdy tak potvrdil tvrzení výše zmíněných studií. Na tuto problematiku, jak z této nejpopulárnější hry na světě udělat opět zábavu by se měli zaměřit odborníci ve fotbalovém prostředí, kteří se těmto problémům věnují, jelikož radost ze hry je, pro většinu hráčů, kteří se nikdy žít fotbalem nebudou to nejlepší, to jediné co si ze sportu vezmou a to jediné co mají.

Trenéři hrají důležitou roli ve vývoji mladých sportovců. Mohou, jak kariéry vytvořit, tak je naopak zničit. Jako příklad lze uvést důvod od jednoho respondenta „*Pokud na vás někdo v 15 jen řve, bez toho, aniž by vás pochválil občas, tak je s tím trenérem něco špatně, někteří trenéři to až moc hrotí*“. Není proto překvapující, že důvodu „*Neměl jsem rád trenéra*“ je přiřazována vysoká důležitost. V naší práci celkově čtvrtý důvod v pořadí a v obou studiích od Molinero et al. (2006; 2009) dokonce jako druhý nejdůležitější důvod. Velkou váhu vlivu trenéra přidává Fraser-Thomas et al. (2008) ve studii věnující se důvodům ke skončení u závodních plavců, kde vlivy trenérů zkoumá podrobněji. Zaměřují se na oblasti jako podpora od trenérů, komunikační schopnosti, čas 1 na 1 věnovaný sportovcům, ignorování slabších plavců a podobně. Trenérina se neustále vyvíjí a jsou vynakládány nemalé peněžní prostředky na školení trenérů. Existuje všeobecná snaha, aby trenéři na jakékoliv sportovní úrovni měli alespoň

základní školení, jak co se týká samotné trenérské praxe v daném sportu, tak co se týká základních znalostí a dovedností v jednání s dětmi různých věkových kategorií. FAČR tuto problematiku řeší přes různé „grassroots“ projekty a online školení, které jsou možností, jak získat základní trenérské certifikáty a licence. Rovněž by šla provést samostatná studie pouze se zaměřením na vliv trenérů na děti a mládež a potenciálně vliv na jejich konec s daným sportem.

Podle Crane a Temple (2014) strukturálním důvodům není věnována taková pozornost a možná ani není potřeba. V této práci vyšli strukturální důvody k ukončení fotbalové činnosti, jako ty méně důležité. V horní polovině celkových výsledků se umístily pouze dva důvody z osmi celkových „*Nedostal jsem dostatek herních příležitostí*“ a „*Tréninky byly daleko, nebavilo mě na ně dojíždět*“. První z těchto dvou důvodů lze přičíst všeobecnému zažitému standardu dosáhnout co nejlepších výsledků, tudíž dostávat do hry nejlepší hráče, tudíž na ty horší nezbyde tolik herního času. Tento důvod také zasahuje do pravomocí trenérů, zároveň je problémem, že sport je dlouhodobě výsledkově orientován, tudíž lze trenérům těžko vyčítat snahu poskládat, co možná nejsilnější mužstvo.

K velké radosti autora se strukturální důvody „*Neměl jsem peníze na oddílové příspěvky*“ a „*Neměl jsem peníze na vybavení (kopačky, chrániče, oblečení)*“ umístily na samém konci našeho výzkumu, kdy je, dle autorova mínění, dobře, že peníze nezasahují do rozhodování dětí a mládeže o skončení s organizovaným fotbalem. Lze polemizovat, jak moc si respondenti, kteří skončili například v mladších žácích, byli vědomi, jestli jejich rodiče měli problémy s placením příspěvků oddílu nebo neměli na vybavení pro svého syna. Důvod týkající se oddílových příspěvků je celkově nejméně důležitým důvodem.

Jeden strukturální důvod autor považuje za vhodný zmínit. U uzavřené otázky s možností odpovědi ano/ne „*Utrpěl jsem zranění, které mi neumožnilo nadále sportovat*“ vyšlo, že z 208 dotazovaných, kteří skončili s hraním fotbalu, 19% případů utrpělo zranění vážnějšího charakteru. Jestli je příčinou fyzické přetěžování dětí, náročnost tréninků nebo samotný charakter a způsob hraní fotbalu nelze z našich výsledků posoudit. Podle studie Witt a Dangi (2018) v USA každým rokem zažije přibližně 3,5 milionu dětí zranění, které vyžaduje lékařské ošetření a až 66% z těchto zranění vyžaduje návštěvu ambulance.

Důvod „*Chtěl jsem hrát jiný sport*“ autor čekal, jako důležitější faktor, vzhledem k dnešním nabídkám a možnostem různých aktivit a sportovních činností. Podle výsledků této práce tedy lze říci, že spíše než jiné sporty, jiné činnosti jsou příčinou ke skončení s fotbalem mezi dětmi a mládeží. Autor práce chce rovněž zmínit, že jednou z limitací v jeho práci je, že ani jedna možnost odpovědi nebyla věnována specificky videohram a e-sportu, jelikož tyto odvětví jsou na vzestupu.

Jak Fraser-Thomas et al. (2008), tak Rottensteiner et al. (2013) považují rodinné příslušníky, blízké osoby a významné protějšky za důležitý faktor v rozhodování sportovce o dalším pokračování ve sportovní činnosti. Konkrétně Rottensteiner et al. (2013) v jejich studii seřadili důležitost blízkých osob podle důležitosti v pořadí trenér, spoluhráči, přátelé, otec, matka, přítelkyně, sourozenci, učitelé. Když to porovnáme s výsledky naší práce, je možné spatřit určitou podobnost, kdy nejdůležitější důvod ke skončení, který má, co dočinění s významnou osobou v životě sportovce, je důvod *Neměl jsem rád trenéra*“, hned dalšími důvody jsou „*Měl jsem pocit nedostatečné týmové spolupráce na fotbale*“ a „*Necítil jsem se důležitou součástí týmu*“, které se týkají spoluhráčů a jejich vnímání očima sportovce. Následují důvody „*Nemohl jsem trávit čas se svými kamarády*“, „*Moji kamarádi z fotbalu už nehráli*“ a „*Neudělal jsem si nové přátele*“, tyto důvody mají souvislost přáteli a kamarády. Kde se pořadí liší, jsou rodiče a přítelkyně nebo přítel, zatímco u Rottensteiner et al. (2013) byl vliv rodičů důležitější, než vliv partnerky/partnera, v našich výsledcích tak tomu bylo naopak a důvod „*Skončil jsem kvůli přítelkyni/přítelovi*“ byl označen za důležitější než důvod „*Rodiče/přátelé nechtěli, abych dál hrál fotbal*“. Bohužel limitací těchto zjištění je, že záměrem autora v této práci nebylo zjistit vliv blízkých osob konkrétněji a například vliv otce nebo matky není zkoumán vůbec, kromě této jedné otázky, respektive důvodu. Totéž platí pro vliv sourozenců a učitelů. I přesto je zajímavé, že pořadí vlivu blízkých osob, je velmi podobné, tomu ze studie od Rottensteiner et al. (2013), která se této problematice věnuje mnohem podrobněji.

Nejméně 13 dotázaných ukončilo svojí činnost v kategorii „*mladší žáci*“. Ve věkové kategorii „*Starší žáci*“ skončilo 40 dotázaných, což je číslo podobné kategorii „*Mladší dorost*“, ve které skončilo 44 dotázaných. Pro srovnání ve studiích od Molíněro et al. (2006; 2009) je průměrný věk pro ukončení sportovní činnosti 13,5 let pro chlapce a 13,0 pro dívky. Je to dáno zkoumaným vzorkem, kde byly v těchto studiích dotazovány i děti mladší 13 let, což je v této práci počáteční věk vzorku. Dívky v této práci nejsou

vůbec zkoumány, což autor uznává jako limitaci, ale pro srovnání podle pohlaví, není v této práci prostor. 111 z 208 bývalých hráčů fotbalu skončilo ve věkové kategorii „*Starší dorost*“. To znamená, že byli ve věku 17 – 18 let. Tady autor práce polemizuje nad několika důvody. Prvním může být nástup do povolání, což je i několikrát zmíněno v odpovědích na jiné důvody. Dále je možné, že s blížícím se koncem střední školy a tím se blížící maturitou a přijímacími zkouškami na vysoké školy, někteří z respondentů již nenašli na fotbal čas. Rovněž to může být tím, že dotázaní nechtěli absolvovat přechod do dospělého fotbalu a s tím spojenou změnu prostředí. Také je možné, že je to spojení všech těchto faktorů dohromady. Jak zajistit, aby byl fotbal pro hráče natolik zajímavý, aby nekončili před vstupem do kategorie „*Muži*“ nebo jak mládež přesvědčit, že fotbal není překážkou pro studium, ani pro zaměstnání, autor práce bohužel neví. Tato práce na tyto otázky odpověď bohužel nepodává. Nicméně autor si myslí, že právě tyto otázky by měly být předmětem dalších studií.

Zajímavé je, že ačkoliv byl dotazník sdílen na fotbalovém portálu eurofotbal.cz, tak důvod „*Ztratil jsem zájem o fotbal*“ se vyskytuje poměrně vysoko v našich výsledcích. Je předpokladem, že lidé, kteří navštěvují stránku věnující se pouze fotbalu, o fotbal mají zájem i po skončení s jeho aktivním hraním. Na kolik tato limitace ovlivnila výsledky tohoto tvrzení, nedokáže autor odpovědět.

6. Závěr

Závěrem uděláme ohlédnutí za bakalářskou prací a její menší shrnutí. Vzhledem ke zmíněným problémům s ubývajících fotbalovými týmy a tenčící se členskou základnou, bylo hlavním cíle této práce zjistit důvody a příčiny, proč mladí hráči končí s fotbalem před přechodem do kategorie mužů. Hlavní cíl autor může označit za splněný, neboť hlavní důvody v českém prostředí nalezeny byly.

Elektronický dotazník celkově vyplnilo 208 respondentů, což je uspokojivý počet vzhledem k původně minimální nastavené laťce 100 vyplněných dotazníků. Dotazník byl sdílen přes sociální sítě a internetový portál eurofotbal.cz. Rovněž byl rozeslán několika osobám přímo. O těchto osobách autor věděl, že splňují podmínku pro vyplnění dotazníku, která byla ukončení hraní organizovaného fotbalu ve věku mezi 13 – 18 lety. Respondenti rovněž museli být mužského pohlaví. Sběr dat probíhal od 8. 6. 2020 do 28. 6. 2020.

Ze čtyř věkových kategorií více než polovina dotazovaných skončila v poslední mládežnické kategorii, před fotbalem dospělých, konkrétně to bylo 111 respondentů. Na tento problém je třeba se dále zaměřit. Je dobře, že strukturální omezení nehráli důležitou roli v rozhodování sportovců o ukončení fotbalové kariéry, hlavně zjištění, že finance nejsou vůbec omezující je ukázka, že udržet dostupnost fotbalu co největší, je jedna z cest, jak udržet co největší počet členů i přes narůstající konkurenci ostatních sportů a aktivit.

Nejdůležitějšími důvody ke skončení byly *„Měl jsem zájem o jiné věci nebo činnosti“*, *„Hrát fotbal pro mě přestalo být zábavou“*, *„Nebyl jsem tak dobrý, jak jsem chtěl být“*, *„Neměl jsem rád trenéra“*, *„Měl jsem pocit nedostatečné týmové spolupráce na fotbale“*, *„Nedostal jsem dostatek herních příležitostí“*, *„Necítil jsem se důležitou součástí týmu“*, *„Nedostal jsem dostatečné uznání za svoje výkony“*, *„Moje schopnosti a dovednosti se nezlepšovaly“* a *„Nemohl jsem trávit čas se svými kamarády“*.

V otevřené odpovědi *„Měl jste jiný důvod ke skončení“* byly zmiňovány odpovědi jako studium, práce, špatné chování trenéra, nevhodně se chovající kolektiv a další. I tyto individuální odpovědi si zaslouží pozornost.

Fotbal je nejpopulárnější sport na planetě, spojuje ženy a muže, mladé i staré, chudé i bohaté a autor práce se domnívá, že udržení dostatečného počtu členů, určité úrovně fotbalu a v České republice i její případné zvýšení, by měla být prioritou každého, kdo se tomuto sportu věnuje.

Seznam literatury

ALLEN, Jordan, 2018. Burnout, Motivation, and Self-Handicapping in Collegiate Club Athletes. *Masters of Education in Human Movement, Sport, and Leisure Studies Graduate Projects* [online]. Dostupné z: https://scholarworks.bgsu.edu/hmsls_mastersprojects/60

ANNESI, James, Avery FAIGENBAUM, Franklin HAMILTON, Alice SMITH, Jennifer UNRUH a Wayne WESTCOTT, 2007. Effects of the Youth Fit For Life protocol on physiological, mood, self-appraisal, and voluntary physical activity changes in African American preadolescents: Contrasting after-school care... *International Journal of Clinical and Health Psychology*. 7.

BAKER, Joseph, Jeane COTE a Bruce ABERNETHY, 2003. Sport-Specific Practice and the Development of Expert Decision-Making in Team Ball Sports. *Journal of Applied Sport Psychology* [online]. B.m.: Routledge, 15(1), 12–25. ISSN 1041-3200. Dostupné z: doi:10.1080/10413200305400

BARNETT, Nancy P., Frank L. SMOLL a Ronald E. SMITH, 1992. Effects of Enhancing Coach-Athlete Relationships on Youth Sport Attrition. *The Sport Psychologist* [online]. B.m.: Human Kinetics, Inc., 6(2), 111–127. ISSN 0888-4781, 1543-2793. Dostupné z: doi:10.1123/tsp.6.2.111

BENGOECHEA, Enrique García, William B. STREAN a D. J. WILLIAMS, 2004. Understanding and promoting fun in youth sport: coaches' perspectives. *Physical Education and Sport Pedagogy* [online]. B.m.: Routledge, 9(2), 197–214. ISSN 1740-8989. Dostupné z: doi:10.1080/1740898042000294994

BRONFENBRENNER, Urie a Pamela A. MORRIS, 2007. The Bioecological Model of Human Development. In: *Handbook of Child Psychology* [online]. B.m.: American Cancer Society [vid. 2020-04-28]. ISBN 978-0-470-14765-8. Dostupné z: doi:10.1002/9780470147658.chpsy0114

COAKLEY, Jay, 1992. Burnout among Adolescent Athletes: A Personal Failure or Social Problem? *Sociology of Sport Journal* [online]. B.m.: Human Kinetics, Inc., 9(3), 271–285. ISSN 0741-1235, 1543-2785. Dostupné z: doi:10.1123/ssj.9.3.271

CÔTÉ, Jean, Joseph BAKER a Bruce ABERNETHY, 2003. From play to practice: A developmental framework for the acquisition of expertise in team sports - UQ eSpace [online]. [vid. 2020-04-23]. Dostupné z: <https://espace.library.uq.edu.au/view/UQ:69699>

CÔTÉ, Jean a Jessica FRASER-THOMAS, 2007. Youth involvement in sport. *Sport psychology: A Canadian perspective*.

CRANE, Jeff a Vivienne TEMPLE, 2014. A systematic review of dropout from organized sport among children and youth. *European Physical Education Review* [online]. 21, 114–131. Dostupné z: doi:10.1177/1356336X14555294

CRAWFORD, Duane W., Edgar L. JACKSON a Geoffrey GODBEY, 1991. A hierarchical model of leisure constraints. *Leisure Sciences* [online]. B.m.: Routledge, 13(4), 309–320. ISSN 0149-0400. Dostupné z: doi:10.1080/01490409109513147

DVORAK, Jiri, Dr Astrid JUNGE, Toni GRAF-BAUMANN, Lars PETERSON a F.-MARC FIFA Medical Assessment and Research CENTER, 2017. Football is the most popular sport worldwide. *The American Journal of Sports Medicine* [online]. B.m.: SAGE PublicationsSage CA: Los Angeles, CA [vid. 2020-04-16]. Dostupné z: doi:10.1177/0363546503262283

EUROFOTBAL.CZ, 2020a. Češi v zahraničí: Škoda v klubu kanonýrů, Vaněček se trefil dvakrát. *EuroFotbal.cz* [online] [vid. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/cesi-v-zahranici-skoda-v-klubu-kanonyru-vanecek-se-trefil-dvakrat-468922/>

EUROFOTBAL.CZ, 2020b. *LaLiga - preview 31. kola - EuroFotbal.cz* [online] [vid. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/laliga-preview-31-kola-468826/>

EUROFOTBAL.CZ, 2020c. Premier League - preview 31. kola. *EuroFotbal.cz* [online] [vid. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/premier-league-preview-31-kola-468929/>

EUROFOTBAL.CZ, 2020d. *Premier League v kostce: 30. kolo - EuroFotbal.cz* [online] [vid. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/premier-league-v-kostce-30-kolo-468956/>

FERREIRA, Mauricio a Ketra L. ARMSTRONG, 2002. An Investigation of the Relationship Between Parents' Causal Attributions of Youth Soccer Dropout, Time in Soccer Organisation, Affect Towards Soccer and Soccer Organisation, and Post-Soccer Dropout Behaviour. *Sport Management Review* [online]. 5(2), 149–178. ISSN 1441-3523. Dostupné z: doi:10.1016/S1441-3523(02)70065-X

FIGUEIREDO, António J., Carlos E. GONÇALVES, Manuel J. Coelho e SILVA a Robert M. MALINA, 2009. Characteristics of youth soccer players who drop out, persist or move up. *Journal of Sports Sciences* [online]. B.m.: Routledge, 27(9), 883–891. ISSN 0264-0414. Dostupné z: doi:10.1080/02640410902946469

FINDLAY, Leanne a Robert COPLAN, 2008. Come out and Play: Shyness in Childhood and the Benefits of Organized Sports Participation. *Canadian Journal of Behavioural Science/Revue canadienne des sciences du comportement* [online]. 40, 153–161. Dostupné z: doi:10.1037/0008-400X.40.3.153

FRASER-THOMAS, Jessica, Jean CÔTÉ a Janice DEAKIN, 2008a. Examining Adolescent Sport Dropout and Prolonged Engagement from a Developmental Perspective. *Journal of Applied Sport Psychology - J APPL SPORT PSYCHOL* [online]. 20, 318–333. Dostupné z: doi:10.1080/10413200802163549

FRASER-THOMAS, Jessica, Jean CÔTÉ a Janice DEAKIN, 2008b. Understanding dropout and prolonged engagement in adolescent competitive sport. *Psychology of Sport and Exercise* [online]. 9, 645–662. Dostupné z: doi:10.1016/j.psychsport.2007.08.003

GLADWELL, Malcolm, 2011. *Outliers: The Story of Success*. Reprint edition. New York, NY: Back Bay Books. ISBN 978-0-316-01793-0.

GOULD, D., D. FELTZ a Maureen R. WEISS, 1985. Motives for participating in competitive youth swimming. *International Journal of Sport Psychology*. B.m.: Edizioni Luigi Pozzi S.r.l., **16**, 126–140. ISSN 0047-0767.

GOULD, Daniel, Deborah FELTZ, Thelma HORN a Maureen WEISS, 1982. Reasons for attrition in competitive youth swimming. *Journal of Sport Behavior*. **5**, 155–165.

GOULD, Daniel, Suzanne TUFFEY, Eileen UDRY a James LOEHR, 1996. Burnout in Competitive Junior Tennis Players: II. Qualitative Analysis. *The Sport Psychologist* [online]. B.m.: Human Kinetics, Inc., **10**(4), 341–366. ISSN 0888-4781, 1543-2793. Dostupné z: doi:10.1123/tsp.10.4.341

GRIFFITHS, Lucy J., Marsha DOWDA, Carol DEZATEUX a Russell PATE, 2010. Associations between sport and screen-entertainment with mental health problems in 5-year-old children. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity* [online]. **7**(1), 30. ISSN 1479-5868. Dostupné z: doi:10.1186/1479-5868-7-30

GUÈVREMONT, Anne, Leanne FINDLAY a Dafna KOHEN, 2014. Organized Extracurricular Activities: Are In-School and Out-of-School Activities Associated With Different Outcomes for Canadian Youth? *Journal of School Health* [online]. **84**(5), 317–325. ISSN 1746-1561. Dostupné z: doi:10.1111/josh.12154

CHO, Dongwook a Taryn PRICE, 2018. Leisure Constraints to Participation in Competitive Activities and Intramural Sports: Comparing International and Domestic Students. *Journal of International Students*. B.m.: Journal of International Students, **8**(2), 884–900. ISSN 2162-3104.

KELLEY, Bruce a Carl CARCHIA, 2013. Mag: Hidden demographics of youth sports. *ESPN.com* [online] [vid. 2020-04-29]. Dostupné z: https://www.espn.com/espn/story/_/id/9469252/hidden-demographics-youth-sports-espn-magazine

KRUSTRUP, P., J. DVORAK, A. JUNGE a J. BANGSBO, 2010. Executive summary: The health and fitness benefits of regular participation in small-sided football games. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports* [online]. **20**(s1), 132–135. ISSN 1600-0838. Dostupné z: doi:10.1111/j.1600-0838.2010.01106.x

MARTENS, Rainer, 2012. *Successful Coaching*. Fourth edition. Champaign, IL: Human Kinetics, Inc. ISBN 978-1-4504-0051-0.

MCCARTHY, Paul J., Marc V. JONES a David CLARK-CARTER, 2008. Understanding enjoyment in youth sport: A developmental perspective. *Psychology of Sport and Exercise* [online]. **9**(2), 142–156. ISSN 1469-0292. Dostupné z: doi:10.1016/j.psychsport.2007.01.005

MOLINERO, Olga, Alfonso SALGUERO, E. ALVAREZ a Sara MÁRQUEZ, 2009. Reasons for dropout in youth soccer: a comparison with other team sport. *Motricidad : European Journal of Human Movement*. **22**.

MOLINERO, Olga, Alfonso SALGUERO, Concepción TUERO-DEL-PRADO, Eduardo ALVAREZ a Sara MÁRQUEZ, 2006. Dropout reasons in young Spanish athletes:

relationship to gender, type of sport and level of competition. *Journal of Sport Behavior*. **29**, 255–269.

MONTEIRO, Diogo, Daniel MARINHO, João Miguel MOUTÃO, Anabela VITORINO, Raul ANTUNES a Luis CID, 2017. Reasons for dropout in swimmers, differences between gender and age and intentions to return to competition. *The Journal of sports medicine and physical fitness* [online]. **58**. Dostupné z: doi:10.23736/S0022-4707.17.06867-0

MONTESANO, Pietro, T. DOMENICO a Filomena MAZZEO, 2016. The drop-outs in young players. **16**.

MŠMT. *Bílá kniha o sportu*. MŠMT [online]. 2013 [cit. 2020-22-04]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/bila-kniha-o-sportu>

MUSCH, Jochen a Simon GRONDIN, 2001. Unequal Competition as an Impediment to Personal Development: A Review of the Relative Age Effect in Sport. *Developmental Review* [online]. **21**(2), 147–167. ISSN 0273-2297. Dostupné z: doi:10.1006/drev.2000.0516

MYER, Gregory D., Neeru JAYANTHI, John P. DIFIORI, Avery D. FAIGENBAUM, Adam W. KIEFER, David LOGERSTEDT a Lyle J. MICHELI, 2015. Sport Specialization, Part I: Does Early Sports Specialization Increase Negative Outcomes and Reduce the Opportunity for Success in Young Athletes? *Sports Health* [online]. B.m.: SAGE Publications Sage CA: Los Angeles, CA [vid. 2020-04-29]. Dostupné z: doi:10.1177/1941738115598747

NACHE, Catalin M., Michael BAR-ELI, Claire PERRIN a Louis LAURENCELLE, 2005. Predicting dropout in male youth soccer using the theory of planned behavior. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports* [online]. **15**(3), 188–197. ISSN 1600-0838. Dostupné z: doi:10.1111/j.1600-0838.2004.00416.x

NICOLOSI, Simona a Mario LIPOMA, 2012. Self-Esteem, Physical Self-perception and physical activities programs for adolescents. In: *Handbook on Psychology of Self-Esteem*. s. 299–310. ISBN 978-1-62100-410-3.

OMMUNDSEN, Y. a P. VAGLUM, 2007. Competence, perceived importance of competence and drop-out from soccer: a study of young players. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports* [online]. **7**(6), 373–383. ISSN 09057188. Dostupné z: doi:10.1111/j.1600-0838.1997.tb00170.x

PATRICK, Helen, Allison M. RYAN, Corinne ALFELD-LIRO, Jennifer A. FREDRICKS, Ludmila Z. HRUDA a Jacquelynne S. ECCLES, 1999. Adolescents' Commitment to Developing Talent: The Role of Peers in Continuing Motivation for Sports and the Arts. *Journal of Youth and Adolescence* [online]. **28**(6), 741–763. ISSN 1573-6601. Dostupné z: doi:10.1023/A:1021643718575

PETLICHKOFF, Linda M., 1993. Coaching children: Understanding the motivational process. *Sport Science Review*. **2**, 48–61.

QUESTED, Eleanor, Nikos NTOUMANIS, Carme VILADRICH, Ellen HAUG, Yngvar OMMUNDSEN, Aurelie Van HOYE, Juan MERCÉ, Howard K. HALL, Nikos ZOURBANOS a Joan L. DUDA, 2013. Intentions to drop-out of youth soccer: A test of the basic needs theory among European youth from five countries. *International Journal of Sport and Exercise Psychology* [online]. B.m.: Routledge, **11**(4), 395–407. ISSN 1612-197X. Dostupné z: doi:10.1080/1612197X.2013.830431

RICH, Kyle, Matthew NICHOLSON, Erica RANDLE, Alex DONALDSON, Paul O'HALLORAN, Kiera STALEY, Pam KAPPELIDES, Rayoni NELSON a Regina BELSKI, 2019. Participant-Centered sport development: A case study using the leisure constraints of women in regional communities. *Leisure Sciences* [online]. B.m.: Routledge, **0**(0), 1–20. ISSN 0149-0400. Dostupné z: doi:10.1080/01490400.2018.1553124

ROTTENSTEINER, Christoph, Lauri LAAKSO, Tuomo PIHLAJA a Niilo KONTTINEN, 2013. Personal Reasons for Withdrawal from Team Sports and the Influence of Significant others among Youth Athletes. *International Journal of Sports Science & Coaching* [online]. B.m.: SAGE Publications, **8**(1), 19–32. ISSN 1747-9541. Dostupné z: doi:10.1260/1747-9541.8.1.19

RYAN, Richard a Edward DECI, 2000. Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being. *The American psychologist* [online]. **55**, 68–78. Dostupné z: doi:10.1037/0003-066X.55.1.68

SALGUERO, Alfonso, R GONZALEZ-BOTO, Concepción TUERO-DEL-PRADO a Sara MÁRQUEZ, 2004. Identification of dropout reasons in young competitive swimmers. *The Journal of sports medicine and physical fitness*. **43**, 530–4.

SIRARD, John R., Karin A. PFEIFFER a Russell R. PATE, 2006. Motivational factors associated with sports program participation in middle school students. *Journal of Adolescent Health* [online]. B.m.: Elsevier, **38**(6), 696–703. ISSN 1054-139X, 1879-1972. Dostupné z: doi:10.1016/j.jadohealth.2005.07.013

STRAND, Bradford a Gabriel STUBBE, 2016. Preventing Youth Sport Dropouts. *Louisiana LAHPERD Journal*. **79**, 13–15.

SYRŮČEK, Jakub, 2018. V Čechách ubývá amatérských fotbalových klubů, FAČR hledá řešení. *ČT sport - Česká televize* [online] [vid. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/fotbal/v-cechach-ubyva-amaterskych-fotbalovych-klubu-facr-hleda-reseni/5bca08c559841d79e18a9173>

TALIAFERRO, Lindsay A., Barbara A. RIENZO a Kristine A. DONOVAN, 2010. Relationships Between Youth Sport Participation and Selected Health Risk Behaviors From 1999 to 2007. *Journal of School Health* [online]. **80**(8), 399–410. ISSN 1746-1561. Dostupné z: doi:10.1111/j.1746-1561.2010.00520.x

TEMPLE, Vivienne A. a Jeff R. CRANE, 2016. A systematic review of drop-out from organized soccer among children and adolescents. *Soccer & Society* [online]. B.m.: Routledge, **17**(6), 856–881. ISSN 1466-0970. Dostupné z: doi:10.1080/14660970.2015.1100901

TUFFEY, Suzanne, 1996. Why do kids quit? *Coaches Quarterly*. 3, 7–8.

VANDENDRIESSCHE, Joric, Barbara VANDORPE, Roel VAEYENS, Robert MALINA, Johan LEFEVRE, Matthieu LENOIR a Renaat PHILIPPAERTS, 2012. Variation in Sport Participation, Fitness and Motor Coordination With Socioeconomic Status Among Flemish Children. *Pediatric exercise science* [online]. **24**, 113–28. Dostupné z: doi:10.1123/pes.24.1.113

VANYPEREN, Nico W., 1997. Inequity and Vulnerability to Dropout Symptoms: An Exploratory Causal Analysis among Highly Skilled Youth Soccer Players. *The Sport Psychologist* [online]. B.m.: Human Kinetics, Inc., **11**(3), 318–325. ISSN 0888-4781, 1543-2793. Dostupné z: doi:10.1123/tsp.11.3.318

VOTÍK, Jaromír, Jiří ZALABÁK, Marta BURSOVÁ a Petra ŠRÁMKOVÁ, 2011. *Fotbalový trenér: základní průvodce tréninkem*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3982-3.

WEISS, Maureen R. a Emilio FERRER-CAJA, 2002. Motivational orientations and sport behavior. In: *Advances in sport psychology, 2nd ed.* Champaign, IL, US: Human Kinetics, s. 101–170. ISBN 978-0-7360-3298-8.

WEISS, Maureen R. a Linda M. PETLICHKOFF, 1989. Children's Motivation for Participation in and Withdrawal from Sport: Identifying the Missing Links. *Pediatric Exercise Science* [online]. B.m.: Human Kinetics, Inc., **1**(3), 195–211. ISSN 0899-8493, 1543-2920. Dostupné z: doi:10.1123/pes.1.3.195

WEISS, Maureen R. a L. WILLIAMS, 2004. The why of youth sport involvement: A developmental perspective on motivational processes: A lifespan perspective. *Developmental sport and exercise psychology: A lifespan perspective*. B.m.: Fitness Information Technology, 223–268.

WIERSMA, Lenny D., 2000. Risks and Benefits of Youth Sport Specialization: Perspectives and Recommendations. *Pediatric Exercise Science* [online]. B.m.: Human Kinetics, Inc., **12**(1), 13–22. ISSN 0899-8493, 1543-2920. Dostupné z: doi:10.1123/pes.12.1.13

WITT, Peter a Tek DANGI, 2018. Why Children/Youth Drop out of Sports - Journal of Park and Recreation Administration [online]. **36**, 191–199. Dostupné z: doi:10.18666/JPra-2018-V36-13-8618

YAN, Jin H. a Penny MCCULLAGH, 2004. Cultural Influence on Youth's Motivation of Participation in Physical Activity. *Journal of Sport Behavior*. B.m.: University of South Alabama, **27**(4), 378. ISSN 0162-7341.

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Otázky dotazníku studie

Seznam diagramů

Diagram č. 1: Operacionalizace

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Systém soutěží mužů v České republice

Tabulka č. 2: Rozdělení mládeže do věkových kategorií

Tabulka č. 3: Přejít hráčů mezi jednotlivými kategoriemi

Tabulka č. 4: Mistrovské soutěže mladších žáků

Tabulka č. 5: Mistrovské soutěže starších žáků

Tabulka č. 6: Mistrovské soutěže dorostu

Tabulka č. 7: Celkové výsledky

Seznam grafů

Graf č. 1: Ve které věkové kategorii jste skončil s fotbalem?

Graf č. 2: Na jaké úrovni jste hrál, když jste skončil?

Graf č. 3: Výsledky podle věkových kategorií

Graf č. 4: Neměl jsem rád trenéra

Graf č. 5: Ztratil jsem zájem o fotbal

Graf č. 6: Měl jsem pocit, že na mě byl vyvíjen velký tlak

Graf č. 7: Chtěl jsem hrát jiný sport

Graf č. 8: Skončil jsem kvůli přítelkyni/přítelovi

Graf č. 9: Fotbal nebyl populární mezi mými vrstevníky

Graf č. 10: Rodiče/přátelé nechtěli, abych dále hrál

Graf č. 11: Utrpěl jsem zranění, které mi neumožnilo nadále sportovat

Graf č. 12: Tréninky byly daleko, nebavilo mě na ně dojíždět

Graf č. 13: Finanční důvody

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vyjádření etické komise

Příloha č. 2: Úvod k elektronickému dotazníku

Příloha č. 3: Dotazník

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6-Vešleslavín

Žádost o vyjádření Etické komise UK FTVS

k projektu výzkumné, kvalifikační či seminární práce zahrnující lidské účastníky

Název projektu: Udržení mladých hráčů v českém fotbale

Forma projektu: výzkumná práce - bakalářská práce

Období realizace: Květen 2020 – červen 2020

(Výzkum je třeba realizovat v souladu s usnesením Ministerstva zdravotnictví č. MZDR 10676/2020–1/MIN/KAN ze dne 10. 3. 2020, případně dalšími relevantními opatřeními)

Předkladatel: Tadeáš Helešic, UK FTVS Katedra managementu sportu

Hlavní řešitel: Tadeáš Helešic, UK FTVS Katedra managementu sportu

Místo výzkumu (pracoviště): UK FTVS Katedra managementu sportu – Josef Martího 269/31, 162 52, Praha 6, místnost H241

Vedoucí práce (v případě studentské práce): Mgr. William Crossan Ph.D.

Finanční podpora: Bez finanční podpory

Popis projektu: Bakalářská práce na téma udržení mladých hráčů v českém fotbale. Cílem práce je zjistit, proč mládí hráči mužského pohlaví ve věku 13-18 let končí se sportovní činností, v této práci konkrétně s fotbalem. Použité metody jsou, elektronický dotazník a hloubkový rozhovor se 4-5 trenéry staršími 18 let. Odkaz na dotazník bude umístěn na sociálních sítích (Facebook). Dotazník bude rozepisován pouze elektronicky. Dotazník nebude zjišťovat žádná citlivá data, bude anonymní, týkat se pouze sportovní činnosti. Polostrukturovaný rozhovor bude zaměřen pouze na zkušenosti trenérů s odlivem hráčů z prostředí fotbalu a jejich názor na problematiku. Citlivou informaci bude pouze jméno trenéra.

Charakteristika účastníků výzkumu: Bývalí i současní hráči fotbalu, pokud se vrátili k fotbalu po dovršení 18. roku věku, na jakékoliv úrovni. Věk 13 a více let. Předpokládaný počet účastníků je 100 lidí. Hloubkový rozhovor se 4-5 trenéry staršími 18 let.

Zajištění bezpečnosti: Jedná se o neinvazivní metodu. Rizika prováděného výzkumu nebudou vyšší než běžně očekávaná rizika u testování prováděných v rámci tohoto typu výzkumu. Dotazníkové šetření bude probíhat elektronicky a polostrukturovaný rozhovor bude probíhat na výše zmíněné adrese.

Etické aspekty výzkumu: Jedinou zranitelnou skupinou, která se může zúčastnit výzkumu, jsou děti ve věku 13-18 let. Za ně elektronický dotazník vyplní rodiče, jejich přínosem bude aktuální příčiny skončení s hraním fotbalu, což může pomoci těmto důvodům předejít v budoucnu a děti udržet u dané sportovní činnosti, v tomto případě fotbalu. To bude mít pozitivní vliv na jejich zdraví, jelikož je dokázáno, že sportovní aktivita je zdraví přínosná.

Potenciální střet zájmů: Výzkum je prováděn čistě z akademických důvodů. Nemám soukromý zájem na výsledku výzkumu a ani výzkum nevede k osobnímu prospěchu.

Ochrana osobních dat: Data budou shromažďována a zpracovávána v souladu s pravidly vymezenými nařízením Evropské unie č. 2016/679 a zákonem č. 110/2019 Sb. – o zpracování osobních údajů. Budou získávány následující osobní údaje – jméno a příjmení dotazovaných trenérů, které budou bezpečně uchovány na heslem zajištěném počítači v uzamčeném prostoru, přístup k nim bude mít hlavní řešitel. Jediná osobní data, která přeberu v dotazníku, je věk ukončení sportovní činnosti a dotaz jestli za tím byly finanční problémy. Názvy klubů nebudou použity ve výzkumu. E-mailová komunikace bude sloužit pouze k domluvení setkání a nebude použita v žádné formě ve výzkumu.

Uvědomuji si, že text je anonymizován, neobsahuje-li jakékoli informace, které jednotlivě či ve svém souhrnu mohou vést k identifikaci konkrétní osoby - budu dbát na to, aby jednotlivé osoby nebyly rozpoznatelné v textu práce. Osobní data, která by vedla k identifikaci účastníků výzkumu, budou bezprostředně do 1 dne po testování anonymizována. Získaná data budou zpracovávána, bezpečně uchována a publikována v anonymní podobě v bakalářské práci, případně v odborných časopisech, monografiích a prezentována na konferencích, případně budou využita při další výzkumné práci na UK FTVS.

Audio nahrávky: Během výzkumu budou pořizovány audiozáznamy na mobilní telefon. Po rozhovoru převedu audiozáznam do počítače zajištěného heslem v uzamčené místnosti a z mobilního telefonu bezprostředně celý smažu. Nahrávky budou přístupné pouze mé osobě. Neprodleně je pak přepíši do textové podoby a anonymizuji je. Z důvodu anonymizace nebudu uvádět jména probandů. **Bezprostředně poté neanonymizovaný záznam smažu.** Po vypracování bude účastníkovi anonymizovaný přepsaný text ukázán ke schválení. Poté vymažu i záznam z počítače, který již nebudu potřebovat.

Požíování fotografií/videí/ účastníků: Nebudu pořizovat fotografie a video nahrávky.

V maximální možné míře zajistím, aby získaná data nebyla zneužita.

Text informovaného souhlasu (IS): Text IS přiložen + úvod k el. dotazníku

Povinností všech účastníků výzkumu na straně řešitele je chránit život, zdraví, důstojnost, integritu, právo na sebeurčení, soukromí a osobní data zkoumaných subjektů, a podniknout k tomu veškerá preventivní opatření. Odpovědnost za ochranu zkoumaných subjektů leží vždy na účastnících výzkumu na straně řešitele, nikdy na zkoumaných, byť dali svůj souhlas k účasti na výzkumu. Všichni účastníci výzkumu na straně řešitele musí brát v potaz etické, právní a regulační normy a standardy výzkumu na lidských subjektech, které platí v České republice, stejně jako ty, jež platí mezinárodně.

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6-Vešleslavín

Potvrzuji, že tento popis projektu odpovídá návrhu realizace projektu a že při jakékoli změně projektu, zejména použitých metod, zašlu Etické komisi UK FTVS revidovanou žádost.

V Praze dne: 13.5.2020

Podpis předkladatele:

Datum a podpis odpovědného pracovníka z místa výzkumu:

Vyjádření Etické komise UK FTVS

Složení komise: **Předsdkyně:** doc. PhDr. Irena Parry Martínková, Ph.D.
Členové: prof. MUDr. Jan Heller, CSc. Mgr. Eva Prokešová, Ph.D.
prof. PhDr. Pavel Slepíčka, DrSc. Mgr. Tomáš Ruda, Ph.D.
PhDr. Pavel Hráský, Ph.D. MUDr. Simona Majorová

Projekt práce byl schválen Etickou komisí UK FTVS pod jednacím číslem: 114/2020

dne: 13.5.2020

Etická komise UK FTVS zhodnotila předložený projekt a **neshledala rozpory** s platnými zásadami, předpisy a mezinárodními směrnici pro provádění výzkumu zahrnujícího lidské účastníky.

Řešitel projektu splnil podmínky nutné k získání souhlasu Etické komise UK FTVS.

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu
Josef Martího 31, 162 52, Praha 6
- 20 -

podpis předsdkyně EK UK FTVS

Úvod k elektronickému dotazníku

Já, Tadeáš Helešic, jsem studentem bakalářského studia oboru Management na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy. Tímto se na Vás obracím s žádostí o vyplnění dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro mnou bakalářskou práci.

Cílem práce je zjistit, proč mladí hráči mužského pohlaví ve věku 13-18 let končí se sportovní činností, v této práci konkrétně s fotbalem. Chtěl bych Vás tedy požádat o vyplnění tohoto dotazníku. Jeho vyplnění Vám zabere cca 15 min Vašeho času. Za osoby mladší 18 let vyplní dotazník jejich zákonní zástupci.

Získaná data budou využita ke zpracování bakalářské práce, případně dalšímu výzkumu na UK FTVS; budou zpracována, publikována a uchována v anonymní podobě a ochráněna před jiným užitím. Pokud budete mít zájem seznámit se s výsledky studie, napište na adresu: helesic.tadeas@gmail.com

Vyplněním a odevzdáním dotazníku potvrzujete, že dobrovolně souhlasíte se svojí účastí v této výzkumné studii, o které jste byl(a) informován(a), jakož i o právu odmítnout účast nebo svůj souhlas kdykoliv odvolat bez represí, a to písemně Etické komisi UK FTVS.

Předem děkuji za Vaši ochotu při vyplnění dotazníku.

Proč mládež končí s organizovaným fotbalem

Já, Tadeáš Helešic, jsem studentem bakalářského studia oboru Management na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy. Tímto se na Vás obracím s žádostí o vyplnění dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro mou bakalářskou práci.

Cílem práce je zjistit, proč mladí hráči mužského pohlaví ve věku 13-18 let končí s organizovanou sportovní činností, v této práci konkrétně s fotbalem. Chtěl bych Vás tedy požádat o vyplnění tohoto dotazníku. Jeho vyplnění Vám zabere cca 15 min Vašeho času. Za osoby mladší 18ti let vyplní dotazník jejich zákonní zástupci.

Získaná data budou využita ke zpracování bakalářské práce, případně dalšímu výzkumu na UK FTVS; budou zpracována, publikována a uchována v anonymní podobě a ochráněna před jiným užitím. Pokud budete mít zájem seznámit se s výsledky studie, napište na adresu: helesic.tadeas@gmail.com

Vyplněním a odevzdáním dotazníku potvrzujete, že dobrovolně souhlasíte se svojí účastí v této výzkumné studii, o které jste byl(a) informován(a), jakož i o právu odmítnout účast nebo svůj souhlas kdykoliv odvolat bez represí, a to písemně Etické komisi UK FTVS.

Předem děkuji za Vaši ochotu při vyplnění dotazníku.

Spadáte-li do kategorie osob mužského pohlaví, kteří v se v minulosti věnovali organizovanému fotbalu a zároveň s fotbalem skončili ve věku 13-18 let, vyberte u otázek 2-31, nakolik byly uvedené důvody pro Vás důležité, při rozhodování skončit s fotbalem (1 - Velmi nedůležité, 2 - Nedůležité, 3 - Mírně důležité 4 - Důležité 5 - Velmi důležité).

1. Utrpěl jsem zranění, které mi neumožnilo nadále pokračovat ve sportování

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano
 Ne

2. Měl jsem zájem o jiné věci nebo činnosti

Nápověda k otázce: *Počítačové hry, potkávat se s přáteli atd...*

- 1 - Velmi nedůležité
 2 - Nedůležité
 3 - Mírně důležité
 4 - Důležité
 5 - Velmi důležité

3. Neměl jsem rád trenéra

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

4. Měl jsem pocit nedostatečné týmové spolupráce na fotbale

Nápověda k otázce: *Každý hrál sám za sebe.*

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

5. Nedostal jsem dostatečné uznání za svoje výkony

Nápověda k otázce: *Hrál jsem dobře, stejně mě nikdo nepochválil.*

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

6. Byl jsem často zraněný

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

7. Ztratil jsem zájem o fotbal

Nápověda k otázce: *Ztráta zájmu o fotbal jako celek (v televizi, o osobnosti fotbalu, výsledky) a to vedlo ke konci se samostatnou činností.*

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

8. Neměl jsem peníze na vybavení (kopačky, chrániče, oblečení)

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

9. Tréninky byly příliš náročné

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

10. Fotbal nebyl populární mezi mými vrstevníky

Nápověda k otázce: *Všichni hráli například hokej.*

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

11. Nelíbilo se mi soutěžení

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

12. Málo jsme vyhávali

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

13. Nebyl jsem tak dobrý, jak jsem chtěl být

Nápověda k otázce: *Chtěl jsem být profesionál a když jsme si uvedomil, že už to nevyjde, ztratil jsem motivaci hrát.*

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

14. Nedostal jsem dostatek herních příležitostí

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

15. Hrát fotbal pro mě přestalo být zábavou

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

16. Moje schopnosti a dovednosti se nezlepšovaly

Nápověda k otázce: *Zdalo se mi, že jsem dosáhl svého vrcholu a nebylo se kam výkonnostně posouvat.*

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

17. Nemohl jsem trávit čas se svými kamarády

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

18. Neměl jsem peníze na oddílové příspěvky

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

19. Necítil jsem se důležitou součástí týmu

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

20. Nelíbilo se mi být součástí kolektivu

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

21. Nebyl jsem v dobré fyzické kondici

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

22. Chtěl jsem hrát jiný sport

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

23. Myslel jsem, že mi fotbal umožní více cestovat

Nápověda k otázce: *Do zahraničí nebo po ČR.*

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

24. Moji kamarádi z fotbalu už nehráli

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

25. Skončil jsem kvůli přítelkyni/přítelovi

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

26. Měl jsem pocit, že je na mě vyvíjen velký tlak

Nápověda k otázce: *Od trenérů/rodíčů/spoluhráčů.*

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

27. Rodiče/přátelé nechtěli, abych dál hrál fotbal

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

28. Fotbal mi přišel nudný

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

29. Nebyl jsem dostatečně odměněn

Nápověda k otázce: *Nedostal jsem žádné ceny, diplomy a jiné odměny*

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

30. Neudělal jsem si nové přátele

Nápověda k otázce: *Myslel jsem si, že si udělám více nových přátel na fotbale.*

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

31. Tréninky byly daleko, nebavilo mě na ně dojíždět

- 1 - Velmi nedůležité
- 2 - Nedůležité
- 3 - Mírně důležité
- 4 - Důležité
- 5 - Velmi důležité

32. Měl jste jiný důvod ke skončení?

- Ne
- Ano. Jaký?

33. Ve které věkové kategorii jste skončil s fotbalem?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Mladší žáci
- Starší žáci
- Mladší dorost
- Starší dorost

34. Na jaké úrovni jste hrál, když jste skončil?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Krajská - Přebor a nižší
- Česká a Moravskoslezská divize/liga
- Celonárodní 1. liga

35. Za jaký tým jste hrál naposledy?